

▶ MOKŘADY JSOU LEDVINAMI KRAJINY A CENNÝMI BIOTOPY str. 4 – 5

- ▶ **ROZHOVOR: MOKŘADY JSOU VELMI DŮLEŽITÉ PRO KLIMA** str. 8
- ▶ **VOUCHERY PODPORUJÍ PODNIKATELE V REGIONECH** str. 12
- ▶ **MODERNIZACE ZÁCHRANNÉ STANICE ŽIVOČICHŮ** str. 18

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

na úvod si vám dovoluji poděkovat za odpovědi v anketě o úrovni a obsahu našeho časopisu. Sešlo se jich hodně a vesměs to byly pozitivní ohlasy, což nás velmi potěšilo. K žurnalistickému srdci si bereme vaše kritické názory i nápady na témata v obsahu časopisu a budeme na nich pracovat.

V dohledné době se můžete těšit na lehčí proměny rubrik i vizuálního stylu. Pro všechny, kdo se na vzniku časopisu podílíme, je tato zpětná vazba důležitá a dodává nám energii do dalšího konání.

A nyní k aktuálnímu, březnovému číslu. Jeho hlavním tématem jsou mokřady, chcete-li bažiny, močály, rašeliniště, prameniště, nivy a tak dále. Ještě před sto lety byly mokřady považovány za něco, čemu se lépe vyhnout. Aby ne, když tam žily obludy a bludičky, člověk mohl narazit na Jožina z bažin a jiná individua. Voda, bláto, mlhy, jeden mohl v močálu i zahynout. Víme, že Ludvík Jagellonský se v bahně utopil i s koněm, mnozí z nás si nesou trauma z dětství, když oplakali smrt Artaxe, koně hrdiny Átreje z Nekočného příběhu, který skončil v bažině. Až časem lidé zjistili, jak jsou mokřady užitečné a že se nám zkrátka vyplatí je nevysušovat. Krásně o tom mluví profesor Jan Vymazal v rozhovoru.

A proč mluvíme o mokřadech? Protože i mokřady mají svůj den. Mně přitom napadlo, jak asi takový mokřad tráví běžný den. To se tak lehce rozvaluje v krajině, napije se deště, zabublá na hnízdicí ptáky a pozvolna se odpařuje. Dosti rozjímání o vodě a pojdme se podívat na další témata.

Kdo šetří, má za tři, kdo šetří energii, má nižší faktury. Energetickým úsporám se věnujeme hned na několika místech a mnohé úspěšné projekty ukazují, že to má velký smysl, obzvlášť když se energetické úspory pojmu komplexně. Tak třeba vás některý z projektů inspiruje.

Příjemné čtení přeje

JAN RÖDLING
šéfredaktor

Nabízí se dotace na **přípravu strategických projektů**

Nové výzvy podpoří kvalitní přípravu projektových záměrů s významným strategickým dopadem na rozvoj uhelných krajů. Ty mají být připraveny k realizaci již na samotném počátku programového období 2028–2034, ať už z vlastních zdrojů, nebo s využitím podpory z národních či evropských programů.

Výzvy s čísly 105, 106 a 107 jsou zaměřeny na zpracování podrobné studie proveditelnosti a logického rámce veškerých etap budoucích projektů se strategickým potenciálem. Součástí je i zajištění relevantních podkladů bezprostředně souvisejících s jejich fyzickou realizací a nezbytných pro jejich přípravu.

Důraz je kladen na systematickou a odborně podloženou přípravu komplexních projektů, jež mohou zásadním způsobem přispět k dlouhodobé transformaci regionu. Proto projde každý projektový záměr posouzením panelem expertů, který vyhodnotí jeho strategický potenciál a přínos pro strukturální proměnu kraje. Podpořeny budou pouze ty záměry, které obdrží souhlasné stanovisko potvrzující jejich strategický význam.

Co je považováno za strategický projekt?

Strategickým projektem se rozumí takový projekt, který má potenciál zásadně přispět k hospodářské, sociální nebo environmentální transformaci kraje. Vyznačuje se výrazným rozvojovým efektem, multiplikačními přínosy a schopností podpořit dlouhodobou konkurenceschopnost a kvalitu života v dotčeném regionu. Strategické projekty v sobě odrážejí širší rozvojové priority regionů a jsou doporučovány krajskými partnery jako přínosné pro dlouhodobý transformační proces a socioekonomický rozvoj.

Status strategického projektu zvyšuje jeho viditelnost, usnadňuje cestu ke zdrojům financování jeho realizace a potvrzuje jeho systémový přínos pro transformaci kraje.

Výzvy tak představují významnou, nikoli však jedinou příležitost, jak se ucházet o zařazení mezi strategické projekty v programovém období 2028+. Paralelně bude také probíhat sběr projektových záměrů strategických projektů prostřednictvím Ministerstva pro místní rozvoj, tak aby všechny záměry se strategickým potenciálem mohly být zařazené do dalšího Akčního plánu strategie RE:START, což je jeden z klíčových národních dokumentů pro pomoc strukturálně postiženým regionům. Jejich transformace není krátkodobým procesem omezeným na jedno programo-

vé období EU. V uhelných regionech probíhá již řadu let a systematicky navazuje na předchozí kroky státu a především regionálních aktérů.

Výzvy už byly vyhlášeny, příjem žádostí začíná 30. dubna a končí 30. července 2026. Oprávněnými žadateli jsou všechny subjekty s výjimkou politických stran, fyzických osob podnikajících a fyzických osob nepodnikajících. Výše podpory může dosáhnout až 6 milionů korun na jeden projekt a maximálně 85 % způsobilých výdajů. Alokace výzvy činí pro všechny kraje 130 milionů korun.

Nyní je správný okamžik zahájit přípravu projektových záměrů. Doporučujeme potenciálním žadatelům začít s přípravou včas, aby mohli kvalitně zpracovat všechny požadované podklady.

Strategické projekty v Operačním programu Spravedlivá transformace jsou klíčové, rozsáhlé investiční záměry zaměřené na strukturální proměnu uhelných regionů (Karlovarský, Ústecký, Moravskoslezský). Tyto projekty, doporučené kraji, mají zásadní transformační dopad, vytvářejí nová pracovní místa, podporují udržitelný rozvoj a pomáhají řešit dopady odklonu od uhlí. Jde o páteřní projekty transformace, které mají největší potenciál nastartovat ekonomiku a zlepšit životní prostředí v zasažených regionech. ●

▶ Otevřela se výzva na rekonstrukci základních uměleckých škol

V Operačním programu Spravedlivá transformace byla vyhlášena výzva zaměřená na modernizaci, rekonstrukci a vybavení základních uměleckých škol (ZUŠ). **Příjem žádostí právě probíhá.**

Výzva podporuje modernizaci, rekonstrukci a budování prostor ZUŠ, pořízení vybavení specializovaných prostor pro výuku a prezentaci uměleckých oborů dle Rámcového vzdělávacího programu pro základní umělecké vzdělávání (RVP ZUV). Jednotlivé aktivity lze v rámci jednoho projektu kombinovat.

Oprávněnými žadateli jsou základní umělecké školy a jejich zřizovatelé. Podpora je poskytována formou dotace s mírou podpory až 85 % způsobilých výdajů. Výzva je územně zaměřena na dva podporované regiony, Moravskoslezský a Ústecký, přičemž limity podpory se vztahují vždy ke konkrétní základní umělecké škole.

Žadatel by měl v projektu dodržet některé důležité podmínky:

- u stavebních projektů je povinná bezbariérovost,
- prostory a vybavení musí být využívány minimálně ze 75 % pro výuku dle RVP ZUV,
- projekt musí být v souladu se Strategii vzdělávací politiky ČR 2030+,
- jedna žádost na jednu ZUŠ (zřizovatel může podat společnou žádost pro více ZUŠ),
- venkovní učebny nejsou předmětem podpory.

Udržitelnost projektů je stanovena na pět let. Příjem žádostí probíhá do 29. května 2026. ●

▶ Kopřivnice přestaví školu díky dotaci ze Spravedlivé transformace

Padesát milionů korun dotační podpory získalo město Kopřivnice od Státního fondu životního prostředí ČR na připravovanou proměnu historické budovy základní školy.

Město peníze získalo z Operačního programu Spravedlivá transformace, jehož cílem je pomoci regionům, které byly historicky postiženy těžbou uhlí, aby zvládly transformaci.

Projekt Kulturní a kreativní centrum Kopřivnice počítá s celkovými náklady 233,6 milionu korun. Namísto bývalé základní školy Náměstí vznikne centrum, které se stane novým domovem nejen pro Městskou knihovnu Kopřivnice, ale i pro širokou škálu kulturních, uměleckých a komunitních aktivit. Dříve již kvůli tomu sepsaly místní organizace smlouvu o partnerství. „Smlouva o partnerství de facto pouze formalizuje už existující spolupráci kulturního domu a několika spolků, neziskových organizací nebo škol,“ vysvětlil místostarosta Kopřivnice David Monsport s tím, že smlouva o spolupráci byla jednou z podmínek, za kterých se město mohlo ucházet o dotaci na rekonstrukci historické školní budovy. Žadatelem o dotaci a investorem přestavby objektu bylo město, hlavním garantem obsahu a koordinátorem aktivit budoucího Kulturního a kreativního centra bude příspěvková organizace Kulturní dům Kopřivnice.

Objekt, o kterém se ve městě mluví jako o nové knihovně, poskytne zázemí nejen pro knihovnickou a literární činnost, ale bude zde možné konat i koncerty, výstavy, divadelní představení, workshopy či vzdělávací programy. Má se stát prostorem setkávání i podpory kreativních odvětví, designu a řemesel. „Naším cílem je vytvořit otevřené prostředí, které podpoří kulturní a tvůrčí život ve městě a zvýší atraktivitu Kopřivnice pro obyvatele i návštěvníky,“ uvedl místostarosta Monsport. Partneři projektu se ve smlouvě zavazují k podpoře celého záměru i k tomu, že nabídnou vlastní programy a další aktivity. První soukromá umělecká škola MIS music bude například v centru každoročně pořádat výstavy výtvarných prací žáků a připravovat krátký vernisážní program. Loutkoherecký soubor Rolnička využije prostory centra k přípravě a realizaci minimálně čtyř svých představení ročně a bude v objektu také skladovat své loutky a kulisy. Asociace za estetiku veřejného prostoru se zaměří na problematiku architektury a vizuální kultury prostřednictvím workshopů, diskuzí a komunitního mapování. ●

ECHO

Městská budova v centru má nová okna a dveře

Ve Valašském Meziříčí i díky dotaci z Modernizačního fondu opravili městskou budovu ve středu města, která mimo jiné slouží Základní umělecké škole Alfréda Radoka. Zlepšily se tepelně-technické vlastnosti objektu a snížila se jeho energetická náročnost. Práce byly koordinovány tak, aby nemusel být přerušen provoz. V budově dělníci vyměnili okna a dveře, čímž se starší budově výrazně snížila spotřeba energií. Rekonstrukce vyšla na 9,1 milionu korun, z toho 2,5 milionu korun získalo město z Modernizačního fondu, který je financován z výnosů emisních povolenek v systému EU ETS.

Dvůr Králové chce sanovat část Mayerovy továrny

Rada města Dvůr Králové nad Labem schválila podání žádosti o dotaci na realizaci projektu „Sanace areálu Mayerovy továrny II. – severní část“ do výzvy Operačního programu Životní prostředí. Cílem je odstranění ekologické zátěže nacházející se v konstrukci a podloží historické části Mayerovy továrny. „Motivací k podání žádosti je snaha získat finanční prostředky na odstranění ekologické zátěže, s níž se stejně musíme v nadcházejících měsících nebo letech vypořádat. Budoucnost celého tohoto projektu bude stejně předmětem ještě mnoha dalších jednání radních i zastupitelů,“ říká místostarosta Vítězslav Šturma.

Pardubický kraj pomůže obcím s úsporami i moderní energetikou

Pardubický kraj zřídil Krajské energetické centrum Pardubického kraje (KECPK). Vzniklo v rámci zcela nového úseku energetiky, který je začleněn pod Odbor majetkového, stavebního řádu a územního plánování. Podle kraje je pro většinu obcí náročné zajistit vlastní odborníky nebo peníze na energetický management. Proto přichází s řešením, které přinese odbornou podporu a jednotné kontaktní místo pro celou síť poradenství přímo v terénu. Pod centrem působí osm sdílených energetických manažerů (FTE), kteří budou pravidelně vyjíždět do regionů radit zástupcům obcí. Úkolem kraje je do konce roku 2028 zavést systematický energetický management u čtyřiceti obcí v celkem dvou stech budovách. Projekt je financován z Národního plánu obnovy v rámci Národního programu Životní prostředí.

► Mokřady: nenápadné, ale **veledůležité** ekosystémy, které musíme chránit

V únoru jsme oslavili **Světový den mokřadů**. K péči a ochraně mokřadů v Česku přispívají dotace, které poskytuje Státní fond životního prostředí ČR z evropských i národních programů.

Když se řekne mokřad, mnoho lidí si představí něco neurčitěho či zastrčeného: tůň u lesa, rákosí u rybníka, bahnitě louky nebo mlžné rašeliniště. Ve skutečnosti jsou ale mokřady jedním z nejdůležitějších typů ekosystémů na celé planetě – a zároveň jedním z nejohroženějších.

Každý rok v únoru proto slavíme Světový den mokřadů, připomínku momentu, kdy byla v roce 1971 v íránském Ramsaru podepsána první mezinárodní smlouva o ochraně přírody svého druhu: Ramsarská úmluva o mokřadech. Od té doby se k ní připojily téměř všechny státy světa, jejichž společný cíl je prostý, ale ambiciózní: chránit místa, bez kterých by náš život vypadal úplně jinak.

Mokřady jsou doslova rájem pro život. Ať jde o ptáky, ryby, obojživelníky, nebo stovky druhů rostlin, tato prostředí poskytují útočiště, potravu i bezpečný prostor pro rozmnožování. Odborníci říkají, že mokřady jsou jako biologické motory: čím více vody, světla a živin, tím více života. Nejde ale jen o zvířata. Mokřady jsou cenné i pro nás. Celosvětově pokrývají více než 12,1 milionu kilometrů čtverečních, tedy zhruba 6 % zemského povrchu – a přestože jsou rozmanité (sladkovodní i slané, vnitrozemské i pobřežní, přírodní i člověkem vytvořené), všechny bez výjimky přispívají ke kvalitě našeho života.

Zadržování vody – štít proti suchu i povodním

Když prší, mokřady nasávají vodu jako houba. V době sucha ji zase pozvolna uvolňují. Pomáhají tak udržovat hladinu spodních vod, zmírňovat povodně i podporovat zásobování pitnou vodou. V době, kdy Evropa stále častěji zažívá extrémní počasí, hrají mokřady roli přírodního stabilizátoru, který začínáme plně docenovat.

Čištění vody – přírodní filtrační stanice

Rákosiny a mokřadní rostliny umí zachytávat nečistoty a přebytečné živiny. To, co by jinak skončilo v řekách, zůstává zachyceno v jejich kořenech a půdě. Bez jediného filtračního zařízení, potrubí nebo elektrické energie.

Uhlíkové banky

Mokřady – především rašeliniště – dokážou uložit obrovské množství uhlíku. Pokud jsou ale poškozené nebo vysušené, začnou

ho naopak uvolňovat. Chráníme-li mokřady, chráníme tím i klima. Zároveň patří mezi nejohroženější ekosystémy: čelí znečištění, odvodňování, nevhodnému využívání, výstavbě a špatnému plánování infrastruktury a právě i dopadům změny klimatu.

Ramsarská úmluva: když se svět dohodl

V době, kdy environmentální diplomacie teprve začínala, byla Ramsarská úmluva průlomová. Dnes existují tisíce tzv. ramsarských lokalit, tedy mokřadů mezinárodního významu, které se jednotlivé státy zavázaly chránit. Patří mezi ně delty řek, mangrovy, obrovská jezera, ale i drobnější lokality, které jsou důležité pro migrující ptáky nebo ohrožené druhy. Ramsarská úmluva neříká, že se mají mokřady zavřít před světem. Naopak upozorňuje, že je můžeme využívat, ale chytře a šetrně, aby zůstaly zdravé i pro budoucí generace. Dohoda má dnes 172 smluvních stran a Sekretariát Úmluvy každoročně koordinuje celosvětovou kampaň ke Světovému dni mokřadů, do níž se zapojují vlády, nevládní organizace, média, podniky i mladí lidé po celém světě.

Mokřady u nás doma

Možná si řeknete, že mokřady jsou něčím exotickým, co se týká tropů. Opak je pravdou. V Česku máme rašeliniště na Šumavě a v Krkonoších, lužní lesy na Moravě, ryb-

niční soustavy na Třeboňsku, nivy velkých řek i menší tůň a mokřady u potoků a rybníků. Každý z nich má jinou podobu, ale společnou funkci: zadržují vodu, ochlazují krajinu, patří k nejbohatším ekosystémům z hlediska druhové rozmanitosti a zmírňují dopady klimatické změny.

I u nás jsou však mokřady pod tlakem – zástavba, odvodňování, úpravy toků i změny v hospodaření způsobily, že jsme za posledních sto let přišli o jejich velkou část. Dnes, kdy se snažíme o obnovu krajiny, je jejich návrat jedním z klíčových kroků.

V Česku je v současnosti vyhlášeno čtrnáct mokřadů mezinárodního významu a připravuje se rozšíření o dalších pět lokalit. Oslavy Světového dne mokřadů u nás tradičně doplňuje celoroční program akcí a exkurzí; letos vyvrcholí mezinárodní konferencí „Mokřady a kultura“ ve dnech 4.–6. listopadu ve Valticích, konanou u příležitosti 55. výročí Ramsarské úmluvy. Letošní téma zní „Mokřady a tradiční znalosti: oslava kulturního dědictví“. Kampaň připomíná hluboké vazby mezi mokřady a kulturními praktikami, tradicemi i poznáním rozličných komunit a zdůrazňuje, jak nadčasové a praktické jsou místní znalosti pro udržitelné hospodaření a péči o mokřadní ekosystémy.

Naše voda, naše budoucnost

Mokřady nejsou jen krásná zákoutí přírody. Jsou to místa, na kterých stojí náš každodenní život – často skrytě, neviditelně, ale o to zásadněji. Ve světový den si je připomínáme, ale chránit bychom je měli každý den. Kdykoli půjdete kolem rybníka, tůně nebo rákosin, vzpomeňte si, že tady se rozhoduje o budoucí vodě, o klimatu i o tom, jak se nám bude žít. ●

OCHRANA A OBNOVA MOKŘADŮ V ČÍSLECH

Z projektového schématu podpořila Agentura ochrany přírody a krajiny ČR **288 drobnějších projektů** zaměřených na tůně a menší mokřadní prvky. Z dalších programů financovala v roce 2025 **387 projektů** v celkové hodnotě **116,6 mil. korun** – od obnov tůň a péče o malé vodní nádrže (které se z pohledu Ramsarské úmluvy rovněž řadí mezi mokřady) až po stavbu přehrázek pro obnovu rašelinišť a hydrologického režimu mokřadů.

Proběhlo také rozsáhlé mapování vodních toků a mokřadů: experti prošli přibližně 24 000 km v terénu, čímž vznikla cenná datová základna o vodních tocích a mokřadních lokalitách pro další plánování péče.

Z Operačního programu Životní prostředí získalo v posledních letech podporu dalších **396 projektů** na ploše cca **911,69 ha** s celkovou podporou přes **2 miliardy korun**. Z Norských fondů putovala podpora na sedm projektů v objemu **61 mil. korun** a z Národního programu Životní prostředí na dalších **23 projektů** na téměř **13 ha** za **344 mil. korun**.

DOTAČNÍ VÝZVY, KTERÉ PODPORUJÍ VZNIK MOKŘADŮ A PÉČI O NĚ

Operační program Životní prostředí

104. výzva – Podpora přírodě blízkých opatření v krajině a sídlech
Výzva se zaměřuje na tvorbu nových a obnovu stávajících přírodě blízkých vodních a vegetačních prvků v krajině a sídlech, včetně opatření proti erozi, skladebných prvků ÚSES a odstranění či eliminace negativních funkcí odvodňovacích zařízení v krajině. Určena je pro hlavní město Prahu a přechodové regiony – Středočeský, Plzeňský, Jihočeský, Jihomoravský kraj a Kraj Vysočina.

73. výzva – Vodní a vegetační krajinné prvky

Výzva se vztahuje na tvorbu nových a obnovu stávajících přírodě blízkých vodních a vegetačních prvků (včetně opatření proti větrné a vodní erozi a skladebných prvků ÚSES) v krajině včetně sídel. Určena je pro méně rozvinuté regiony, tj. Ústecký kraj, Karlovarský kraj, Pardubický kraj, Liberecký kraj, Královéhradecký kraj, Moravskoslezský kraj, Olomoucký kraj a Zlínský kraj.

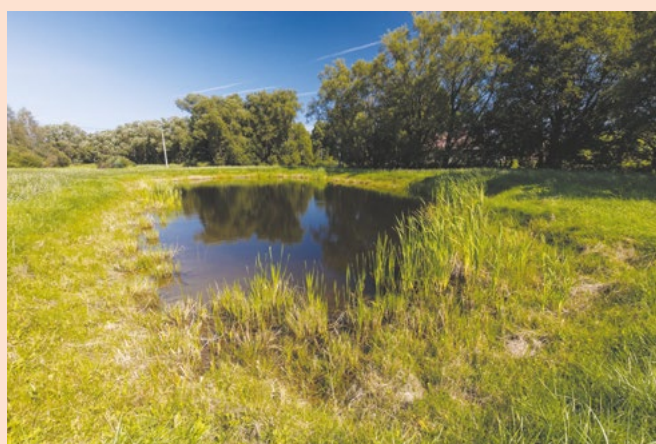
15. výzva AOPK ČR – Podpora přizpůsobení se změně klimatu, prevence rizika katastrof a odolnosti vůči nim

16. výzva AOPK ČR – Posilování ochrany a zachování přírody, biologické rozmanitosti a zelené infrastruktury

Národní program Životní prostředí

19/2025: Přírodě blízká protipovodňová opatření a revitalizace vodních toků

Cílem výzvy je posílení ekologické stability krajiny a obnova vodního režimu krajiny ve smyslu prevence před povodněmi. Podporuje se realizace přírodě blízkých protipovodňových opatření a revitalizace a renaturace vodních toků a niv.

► Mokřad může být i v zámeckém parku

V areálu zámeckého parku Domova Nové Syrovice začali v únoru obnovovat vodní plochy. **Revitalizací projde zdejší vodní nádrž a vzniknou dvě nové průtočné tůně.**

V rámci obnovy dojde k odbahnění, úpravě břehů a výstavbě nátokového objektu a nových funkčních objektů. Také vznikne soustava dvou tůní propojených otevřeným vodním tokem. Projekt je podpořen z Operačního programu Životní prostředí.

„Předpokládáme, že úpravy zlepší kvalitu vody v historické vodní nádrži. Rozšíření a stabilizace vodního prostředí povede k vytvoření vhodných podmínek pro vodní organismy, což se následně projeví zvýšením výskytu a biodiverzity chráněných druhů živočichů, které jsou na kvalitě vody přímo závislé. Vybudováním tůní a otevřeného toku zároveň vznikne nový a ekologicky cenný biotop. Mělké vodní

plochy poskytnou ideální prostředí pro osídlování a rozmnožování obojživelníků, bezobratlých i dalších druhů živočichů vázaných na mokřadní stanoviště,“ uvedla radní Kraje Vysočina pro lesní a vodní hospodářství, zemědělství a životní prostředí Andrea Peňáz.

Součástí zámeckého areálu je klasicistní zámek a přilehlý park, památkově chráněné objekty s historií sahající až do šestnáctého století. Zámek původně vznikl jako tvrz a během následujících století prošel několika přestavbami – renesanční, barokní a nakonec klasicistní, přičemž interiéry byly upraveny v empírovém stylu. Po roce

1945 zámek sloužil jako kasárna, od šedesátých let dvacátého století tam fungoval domov důchodců a dnes je jeho hlavním účelem péče o osoby těžce závislé na alkoholu. Je pod správou Kraje Vysočina.

Součástí obnovy parku je péče o stávající stromy, odstranění neperspektivních náletových dřevin, výsadba nových stromů a keřů v souladu s historickou koncepcí parku, úprava cestní sítě a instalace laviček a osvětlení. Cílem je vytvořit reprezentativní prostor pro odpočinek klientů domova i pro veřejnost, který doplní historický charakter zámku. ●

► Energetické projekty spoléhají i na dotační podporu

Šetření energiemi je pro všechny stále velké téma. **Velké projekty spoléhají na plánování a často také na dotační podporu, kterou jim poskytuje Státní fond životního prostředí ČR.**

Příkladem jsou mnohé z dobře hodnocených počinů. Asociace poskytovatelů energetických služeb (APES) v únoru již po patnácté vyhlásila nejlepší připravované EPC projekty uplynulého roku.

Na prvním místě se umístila modernizace čtyř areálů pražského Dopravního podniku, druhé místo obsadilo město Otrokovice a třetí Nemocnice Břeclav.

Vítězný projekt Dopravního podniku hl. m. Prahy (DPP) vynesla na první příčku především jeho komplexnost a technologická odvaha. Investice přesahující 800 milionů korun promění čtyři areály s naprosto odlišným využitím – od budovy Centrálního dispečinku až po technické zázemí vozoven Sřešovice, Pankrác a depa Kačerov. Porota ocenila také chytré propojení moderních prvků, jako je integrace fotovoltaiky přímo do fasády výškové administrativní budovy v depu Kačerov nebo instalaci fotovoltaických panelů na krytých parkovacích stáních. Tato opatření přinesou DPP garantovanou úsporu nákladů přesahující 15 milionu korun ročně.

„Ocenění odborné poroty nás těší o to více, že se jedná o první projekt tohoto typu, který v DPP realizujeme. Jeho zajímavostí je nejen rozsah, ale i variabilita typů budov, ve kterých jsme EPC projekty zavedli. Kromě garantované energetické úspory nám umožňuje dodávat část vyrobené elektřiny i do trakce metra. Projekt má ještě jedno prvenství, jedná se o největší fotovoltaickou elektrárnu instalovanou na fasádě budovy na území Prahy,“ říká Lukáš Večeřa, projektový manažer EPC projektů v DPP.

Na investiční akci realizace energetických úspor vybraných budov DPP získal dotace ze Státního fondu životního prostředí ČR z programu Národní plán obnovy. EPC projekt zahrnuje jak stavební opatření, tak instalaci energeticky šetrných technologií. Nová energeticky úsporná zařízení zahrnují výměnu čtyř kotlů a tří chladicích strojů, čtrnáct nových vzduchotechnických jednotek a počítá se i s využitím odpadního tepla z chlazení pro účely vytápění a přehřev teplé vody. Dojde i k výměně celkem 6 500 svítidel, teploty v místnostech budou nově počítačově řízeny a automaticky upravovány. V rámci stavebních opatření proběhne rekonstrukce plochých střech a jejich zateplení, dále zateplení pláště budov, výměna oken a dveří a v neposlední řadě repase, zateplení vrat a instalace vratových clon.

Ambiciózní Otrokovice

Otrokovice dlouhodobě využívají národní i evropské dotační programy, které umožňují realizovat projekty ve větším rozsahu a šetřit vlastní rozpočet. V hodnocení EPC projektu porota ocenila takzvanou cenu úspor. Právě pro nejlepší poměr nákladů vůči efektivitě

CO JSOU EPC PROJEKTY

EPC neboli Energy Performance Contracting je způsob, jak modernizovat veřejné budovy bez potřeby okamžité investice z vlastního rozpočtu. Jde o formu energetických služeb, při které dodavatel navrhne, zrealizuje a zafinancuje úsporná opatření. Investice se pak splácí přímo z dosažených energetických úspor.

Podmínky i definici EPC upravuje zákon o hospodaření energií. Ten označuje EPC za službu se zaručeným výsledkem. Jinými slovy, dodavatel garantuje, že objekt skutečně ušetří. Pokud úspory nedosáhnou smluvené hodnoty, rozdíl hraří on, ne zákazník.

opatření udělili porotci pomyslnou stříbrnou medaili městu Otrokovice. „Náš projekt zahrnuje 27 objektů, v nichž zmodernizujeme zdroje tepla i osvětlení, zefektivníme nakládání s vodou, instalujeme FVE a zavedeme moderní energetický management. Klademe velký důraz na ekonomičnost záměru, proto dosáhneme úspory 607 MWh energie, respektive 4 milionů korun ročně při investici 55 milionů korun. Ušetřené prostředky můžeme investovat do údržby a další modernizace budov města,“ říká Petr Ťopek, místostarosta Otrokovic. Město na energetické úspory částečně využilo dotace z Národního plánu obnovy.

Součástí projektu je také energetický management, který bude dlouhodobě sledovat spotřebu energií a efektivně ji řídit. Nejvýznamněji se tato opatření projeví v zařízeních s nepřetržitým provozem, jako jsou například budovy Senioru Otrokovice.

Nemocnice Břeclav šetří už mnoho let

Třetí oceněná Nemocnice Břeclav již má základní modernizaci svojí energetiky metodou EPC za sebou. I tato instituce spoléhá na podporu od Státního fondu životního prostředí ČR. V loňském roce dokončila dvouetapový projekt na energetické úspory pavilonu N včetně gastrotechnologí, podpořený z Operačního programu Životní prostředí.

V letošním roce chce dokončit další dva rozjeté projekty. Tím prvním jsou energetické úspory v areálu nemocnice, konkrétně opatření na obálkách budov v areálu, výměna osvětlení a další opatření. Méně energie bude spotřebovávat také nemocniční ubytovna, která získá zateplení, vymění se okna a osvětlení a bude nainstalována fotovoltaická elektrárna. Oba tyto projekty jsou rovněž spolufinancovány z Operačního programu Životní prostředí.

Nemocnice už dříve jeden EPC projekt dokončila. „V návaznosti na pilotní projekt zateplíme další budovy, instalujeme FVE o více než 750 kWh včetně bateriového úložiště či dále zmodernizujeme vytápění a osvětlení. Investicí o objemu 181 milionů korun ušetříme přes 2 000 MWh energie, zároveň ale výrazně zvýšíme komfort vnitřního prostředí pro personál i pacienty,“ uvádí Petr Batka, ředitel nemocnice.

Bystřice pod Hostýnem šetří

Jako každý rok vyzdvihli porotci soutěže i zajímavé záměry, které už se na stupínky vítězů nevešly. A protože vysoce kvalitních EPC projektů se v Česku plánuje dlouhá řada, byla čestná ocenění udělena hned tři. Osmitisícová Bystřice pod Hostýnem má připraven projekt na zvýšení energetické účinnosti třinácti budov. „EPC se nám jednoznačně vyplatí – zateplíme, zmodernizujeme vytápění, vzduchotechniku, osvětlení, nainstalujeme FVE a chytré systémy kontroly teploty v jednotlivých místnostech. Díky tomu snížíme náklady na energii o 3,5 milionu ročně s garancí na deset let,“ pochvaluje si starosta obce Zdeněk Rolinc.

Nemocnice investují stovky milionů korun

Další čestné ocenění putuje Skupině Nemocnice Plzeňského kraje za modernizaci energetického hospodářství ve třech nemocnicích akutní péče v Domažlicích, Klatovech a Stodu. „Projekt uspoří v nákladech na spotřebu a údržbu 10 milionů ročně. Získáme moderní technologie s novou dlouhodobou životností. A zvýšíme kvalitu pobytu pacientů i zaměstnanců ve smyslu stálého tepelného komfortu v zimních i letních měsících, výměny vzduchu i zlepšení osvětlení,“ říká Zdeněk Švanda, předseda představenstev skupiny s tím, že připravované rekonstrukce energetického hospodářství ve třech krajských nemocnicích mají hodnotu zhruba 480 milionů korun.

„V rámci EPC chceme realizovat komplexní technologické renovace například v oblastech vytápění, vzduchotechniky, měření a regulaci energetických systémů, instalace fotovoltaiky, ale třeba i IRC systémů, což je regulace energií doslova po jednotlivých místnostech a v konkrétních časech,“ upřesnil vedoucí technického úseku Skupiny NPK Tomáš Petrmichl a konkretizoval, že projekt zahrnuje modernizaci kotelen a jejich přechod na dvoupalivový systém nebo i modernizaci osvětlení.

Nejde tedy jen o úspory, které přesáhnou 100 milionů korun. „Získáme moderní technologie s novou dlouhodobou životností. Řešíme energetickou nezávislost objektů, čímž zvyšujeme bezpečnost nemocnic v rámci kritické infrastruktury. Dále zlepšujeme kvalitu pobytu pacientů i zaměstnanců v našich budovách, kdy nabídneme stálý tepelný komfort v zimních i letních měsících, výměnu vzduchu i zlepšení kvality osvětlení,“ doplnil Petrmichl s tím, že neméně významným benefitem je i snížení vlivu na životní prostředí. ●

▶ Na rozvoj tramvají, trolejbusů a elektrobusů v Praze jdou **miliardy z dotací**

Foto: DPP Praha

Pražský dopravní podnik (DPP) nakoupil s dotační podporou desítky vozů MHD a další nákupy se chystají. Společnost při obnově vozového parku využívá evropské dotace z různých zdrojů, mezi nimi i z Modernizačního fondu.

Prvních dvacet nových tramvají Škoda 52T, které si DPP převzal loni, ujelo v pravidelném provozu více než 300 tisíc kilometrů a přepravilo více než tři miliony cestujících. Dvacítka velkokapacitních tříčlánkových trolejbusů Škoda-Solaris 24M v loňském roce najezdila na lince 59 na Letišti Václava Havla Praha téměř 1,5 milionu kilometrů a přepravila více než 5,5 milionu cestujících. Na nákup těchto vozidel přispěly dotace EU z Národního plánu obnovy celkovou částkou 1,7 miliardy korun.

Další dotace ve výši 1,2 miliardy korun z Národního plánu obnovy směřují na výstavbu infrastruktury pěti trolejbusových tratí. Dopravní podnik na konci roku 2025 dostal zelenou ve schválení dalších dotací v celkové výši 3,743 miliardy korun z Modernizačního fondu, který je financován z výnosů emisních povolenek systému EU ETS.

Dopravce zaplatí z dotace nákup nových tramvají, bateriových trolejbusů či elektrobusů, finanční injekce umožnila objednat dalších 31 tramvají Škoda 52T, které do Prahy dorazí v roce 2027.

„Praha dlouhodobě sází na silnou a moderní veřejnou dopravu a evropské prostředky z Národního plánu obnovy i programu TRANSGov nám v tom výrazně pomáhají. Díky dotacím, které v součtu míří na rozvoj tramvají, trolejbusů a elektrobusů téměř v objemu 7 miliard korun, můžeme rychleji obnovovat vozový park,“ říká pražský primátor Bohuslav Svoboda.

Plně klimatizované, nízkopodlažní a bezbariérové tramvaje s tichým provozem, širokými průchody mezi články, antikolizním systémem a navýšeným počtem sedadel mají u cestujících pozitivní ohlas. Během letošního roku dorazí dalších dvacet tramvají.

Podobně je to v případě nákupů desítek nových bateriových trolejbusů a elektrobusů, kde dopravní podnik čerpá miliardy korun z Modernizačního fondu, programu TRANSGov. Prvních osmnáct elektrobusů již cestujícím slouží, třicet objednaných bateriových trolejbusů bude postupně nasazováno do provozu během první poloviny

letošního roku. Díky tomu Praha v každodenním provozu MHD šetří emise CO₂ a tři čtvrtě milionů litrů nafty za jeden rok oproti původnímu autobusovému provozu.

Nejmodernější tramvaje na trhu jsou prací českých inženýrů a z téměř 80 % se na ní podíleli čeští dodavatelé.

Dopravní podnik má z Modernizačního fondu schváleny dotace v souhrnné výši 3,743 miliardy korun, pokrývající 50 % uznatelných nákladů, které jsou určeny na nákup celkem 101 bateriových trolejbusů, 100 elektrobusů typu Standard a 9 typu Midi a na 51 nízkopodlažních tramvají. DPP část této dotace využije na nákup 20 tramvají, které si objednal v roce 2024 a které do Prahy dorazí v průběhu letošního roku. Zbylé dotace určené na nákup tramvají DPP využije na dodávku dalších 31 vozidel Škoda 52T, které si v uplynulých týdnech u výrobce objednal na základě platné rámcové smlouvy až na 200 tramvají.

„Pražský dopravní podnik totiž denně obsluhuje stovky tisíc mimopražských cestujících, kteří zvyšují nárok na četnost a kvalitu spojů ve městě. Jsem rád, že prostředky z programu TRANSGov pokrývají polovinu nákladů na modernizaci tramvajového i trolejbusového vozového parku, což snižuje tlak na městské finance. Jde o příklad dobrého využití dostupných evropských fondů pro rozsáhlé investice do městské dopravy, které by jinak muselo město financovat z vlastních zdrojů,“ dodává Zdeněk Kovářík, radní hl. m. Prahy pro oblast financí, rozpočtu, fondů a podpory podnikání.

„Evropské fondy pomáhají k ještě čistější, modernější a pohodlnější dopravě v hlavním městě Praze. Zároveň podporují český průmysl a jeho unikátní know-how. Díky těmto investicím mohou české tramvaje a trolejbusy ukazovat, co umí, nejen doma, ale i v zahraničí. Jde o pozitivní příklad evropské politiky, kdy jsou finance pragmaticky investovány do projektů s viditelným přínosem pro občany i ekonomiku,“ říká Václav Lebeda ze Zastoupení Evropské komise v České republice. ●

NA LETIŠTĚ BATERIOVÝM TROLEJBUSEM

Provoz velkokapacitních tříčlánkových bateriových trolejbusů Škoda-Solaris 24M na lince 59 (původní autobusová linka 119) mezi Nádražím Veleslavín a Letišti Václava Havla Praha zahájil DPP na začátku března 2024. Od té doby dvacítka trolejbusů na této lince najezdila téměř 2,7 milionu kilometrů a přepravila necelých 10 milionů cestujících. V loňském roce trolejbusy ujely celkem téměř 1,5 milionu kilometrů, přepravily 5,5 milionu cestujících, což představuje úsporu 742 tisíc litrů nafty a 1 990 tun CO₂. Každý tříčlánkový trolejbus loni na lince 59 ujel v průměru téměř 72 tisíc kilometrů, měsíčně pak téměř 6 tisíc kilometrů. Premianty za rok 2025 jsou vozy ev. č. 415 s celkovým ročním nájezdem 80 435 kilometrů a ev. č. 407, který v loňském prosinci najezdil 10 015 kilometrů. Na nákup 20 velkokapacitních tříčlánkových trolejbusů přispěly dotace EU z Národního plánu obnovy v celkové výši 510 milionů korun. Kromě toho 352 milionů korun směřovalo z Národního plánu obnovy na výstavbu infrastruktury trolejbusové tratě na Letišti Václava Havla Praha a 288 milionů korun na elektrifikaci autobusové linky 140, nyní trolejbusové 58.

PROFESOR JAN VYMAZAL: MOKŘADY JSOU VELMI UŽITEČNÉ, ZADRŽUJÍ VODU A CHLADÍ KLIMA

Mokřady měly svůj den, vztahující se k přijetí Ramsarské úmluvy, mezinárodní dohody o ochraně mokřadů. O jejich funkcích, přínosech i ochraně jsme se bavili s prof. Janem Vymazalem, českým vědcem a vedoucím Katedry aplikované ekologie Fakulty životního prostředí ČZU v Praze.

Na úvod bych vás poprosil, jestli byste mohl stručně popsat, co mokřady vůbec jsou.

Existuje definice podle Ramsarské úmluvy, ale mně se tato definice moc nelíbí, protože je vlastně jen výčtem oblastí, které se za mokřady považují. Já používám nijak složitou definici, že mokřady jsou oblasti zaplavané mělkou vodou nebo je to půda saturovaná vodou dostatečně dlouho, aby se v půdě vytvořily bezkyslíkaté podmínky. V nich mohou přežívat pouze specializované mokřadní rostliny, jako je rákos, orobinec a další. Rozdíl mezi mokřadními půdami a těmi klasickými, suchozemskými spočívá právě v minimálním množství kyslíku v mokřadních půdách, zatímco suchozemské půdy jsou dobře provzdušněny.

Proč jsou mokřady v krajině důležité a jaké jsou jejich hlavní přínosy?

K tomu bych chtěl nejdříve říci, že až do padesátých let dvacátého století byly mokřady považovány víceméně za bezcenné oblasti a byla představa, že člověk se tam ušpiní, jsou plné komárů, takže je lepší se jim vyhnout. Pak se ale ukázalo, že mají spoustu pozitivních vlastností.

Podle mého je nejdůležitější ta vlastnost, že ochlazují klima. Odpařují vodu a chladí ovzduší, přitom ta vlhkost nemizí, ve vyšších polohách se sráží a padá zpátky v podobě deště, jinovatky či rosy. U míst, která jsou bez vody, se vzduch přehřívá a vlhkost utíká do horních částí atmosféry a pak spadne jinde.

Velmi důležité jsou při zadržování vody v krajině. Často se mluví o nádržích, ale to úplně není ono. Máte vodu zachycenou v nádrži, ale co s ní potom? Mokřadní půdy fungují jako houba, nasáknou se a poté vodu volně upouštějí. Dokážou tak přirozeným způsobem hodně vody zadržet, což je důsledek vysokého podílu organických látek. V zemědělských půdách organických látek pořád ubývá, půda je více mineralizovaná, navíc je zhutněná, takže není schopna zadržet vodu.

Takže kdybych měl shrnout hlavní přínosy, je to lokální ochlazování klimatu, zadržování vody v krajině, velká biodiverzita a zpomalování povodňových událostí. A možná bych dodal ještě potravinovou funkci. Mezi mokřady se počítají i rýžoviště, přičemž rýže je základní potravina pro významnou část světa. U nás

Mokřady jsou v Česku chráněny podle zákona o ochraně přírody a krajiny, a to obecnou územní ochranou, zvláštní územní ochranou a evropskou územní ochranou přírody a krajiny. Speciální ochranu mají stanoviště a ptáčí oblasti.

jsou typickými potravinovými plody mokřadních oblastí borůvky a brusinky.

Existují nějaké druhy či typy mokřadů, nebo se vše bere jako jednotlivý mokřad?

Existuje kategorizace, úplně ta základní už z padesátých let minulého století rozděluje mokřady na sladkovodní, pobřežní, tedy slané mokřady, bylinné a mokřady se stromy. Ty mají další velké množství podskupin. V Česku jsou určité nejvýznamnější mokřady rašeliníště. To je klasický příklad mokřadu, u kterého ještě hraje roli další věc, o které jsem se nezmiňoval, a to je ukládání uhlíku, o čemž se teď hodně hovoří. Rašeliníště jsou napájena jenom dešťovou vodou, při rozkladu rašeliníku se uvolňují huminové látky, což jsou kyseliny, a ty vody jsou velmi kyselé a chudé na živiny. Probíhá tam velmi pomalá a neúplná dekompozice a rašeliníště představují v celosvětovém měřítku velká úložiště uhlíku.

Jaké další typy mokřadů najdeme v Česku?

V rámci Ramsarské úmluvy máme čtrnáct takových lokalit, které spadají pod její ochranu. Pět z nich jsou vysloveně rašeliníště. Druhým typem jsou rybníky, což většina lidí ani za mokřad nepovažuje. Takovou oblastí jsou i podle úmluvy Třeboňské a Lednické rybníky. Další oblastí, které se ale u nás v minulosti moc „nedařilo“, jsou říční nivy. Mnoho jich zaniklo kvůli regulaci menších toků, kdy byla snaha co nejrychleji vodu odvést pryč z krajiny, aby nedocházelo k zaplavování například zemědělské plochy. Nivy řek jsou ale pro krajinu také poměrně zásadní. Samozřejmě pak máme vrbiny, olšiny, mokré louky, ale já bych řekl, že rašeliníště, nivy řek a hlavně rybníky patří mezi naše nejvýznamnější mokřady. Nezapomínejme ještě na lužní lesy, což je typ nivy, ve které rostou stromy. Těch tu moc nemáme, ale významné jsou.

Vy už jste na to narazil, říkal jste, že od padesátých let se přistupovalo k melioracím a vysušování.

Byl to historický přístup, kdy jsme nejdříve chtěli všechno vysušit, a nyní se to snažíme vrátit zpátky. K vysušování vedly dva důvody. Bylo kvůli zemědělství, protože kromě rýže u nás zemědělské plodiny nerostou zaplavené vodou. Druhým důvodem byla

výstavba infrastruktury, rozšiřování měst. Hodně se vysušovalo, protože převládá názor, že mokřady vlastně k ničemu nejsou. A navíc jsme měli hodně odborníků na meliorace.

V padesátých a šedesátých letech minulého století se začaly mokřady hodně studovat a koncem století se vyčísily ve finanční podobě ekosystémové služby. Nejvíce se to zaměřovali Američané, kteří spočítali, že například hodnota mokřadů pro společnost je pětadvacetkrát vyšší než hodnota zemědělské půdy, protože ta má pouze jedinou funkci, a to produkci potravy. Mokřady ale mají funkcí mnohem více, například rekreační. Asi málokdo si půjde v parném létě odpočinout na pole, zamíří spíš k rybníku.

Odhaduje se, že od začátku dvacátého století dodnes celosvětově zaniklo 50–60 % mokřadů. Přijetím Ramsarské úmluvy se chrání alespoň nejcennější mokřady.

Jak si stojí Česko v ochranně mokřadů v porovnání s jinými státy?

Mokřady jsou v Česku chráněny podle zákona o ochraně přírody a krajiny, a to obecnou územní ochranou, zvláštní územní ochranou a evropskou územní ochranou přírody a krajiny. Speciální ochranu mají stanoviště a ptáčích oblasti. V poslední době se mokřady dokonce obnovují, což je celoevropský trend. Největší pozornost je věnována obnově říčních niv a rašelinišť. Rašeliniště byla odvodňována kvůli produkci dřeva, protože smrky v zaplaveném prostředí moc nerostou. Obdobně odvodnění probíhalo třeba ve Finsku, ale tam se od těchto praktik již dávno ustoupilo. Na Šumavě už mnoho let běží velmi úspěšné projekty na obnovování rašelinišť. Není to úplně snadné, protože řada rašelinišť je ve svahu a musí se udělat kaskády, aby se tam voda držela.

Mokřady mají také velký potenciál při čištění vody. Jak je možné to využít?

Už v šedesátých a sedmdesátých letech se zjistilo, že voda se po průtoku mokřadem

Už v šedesátých a sedmdesátých letech se zjistilo, že voda se po průtoku mokřadem výrazně vyčistí. Často se říká, že jsou to takové ledviny v přírodě, které čistí vodu.

výrazně vyčistí. Často se říká, že jsou to takové ledviny v přírodě, které čistí vodu. Využívá se to v kořenových čistírnách odpadních vod, což jsou vlastně malé umělé mokřady. Pro malé obce, kterých máme velké množství, může být kořenová čistírna dobrým způsobem, jak řešit odpadní vody. Údržba přece jen není tak složitá. Nechci říci, že jsou bezúdržbové, ale rozhodně nevyužívají elektrickou energii, takže jsou i úspornější. Umělé mokřady v podstatě simulují prostředí přirozených mokřadů, jen se to děje ve více kontrolovaných podmínkách. Většinou jsou odděleny nepropustnou bariérou a mají tvar optimální pro průtok odpadní vody. Ale jinak jsou biologické a fyzikální procesy, jimiž se voda čistí, stejné jako v přirozených mokřadech.

Mluvil jste i o turistické funkci.

Ta je určitě velmi významná funkce. Když to vezmu namátkou, třeba floridské Everglades, kde jsem několik let pracoval, jsou obrovský mokřad a velice populární turistická destinace. Delta Dunaje je také populární destinace pro turisty, velmi navštěvované mokřady se nacházejí i v Polsku, Estonsku, Švédsku, Španělsku nebo Francii. U nás je to třeba vyhlášená destinace Červené blato u Třeboně, známé jsou lednické

rybníky a velmi oblíbená jsou také rašeliniště na Šumavě, v Krušných horách nebo ve Slavkovském lese.

V poslední době je více sucha, vody v krajině ubývá. Může to mít vliv na mokřady, nebo ty naopak přispívají k tomu, aby se to dělo méně?

Mokřady vodu zadržují. Když je porovnáte se zemědělskou půdou, ta obsahuje čím dál méně organických látek a čím dál více látek minerálních. Příkladem klasické minerální půdy je písek. Studentům dávám příklad: vezměte si květináč s pískem, vedle nějaký zemní substrát a vedle rašelinu. Nalijte tam vodu a pískem vám okamžitě proteče, ze zemního substrátu jí vyteče méně a z rašeliny vám nejspíš nevyteče nic.

Jak dlouho trvá obnova mokřadu?

To záleží na tom, co byste vzal jako kritérium pro obnovu. Jestliže budete mít nějaké pole, které bude odvodněné, odstraníte drenáž a nějakým způsobem se zaplaví, tam se mokřadní vegetace vrátí poměrně rychle. Vraťte se ptáci, když tam bude volná hladina, třeba kachny. Něco jiného je doba, než se obnoví půda, která vzniká po milimetrech. Takže než se vytvoří mokřadní půda bohatá na organické látky, bude to trvat deset, dvacet a někdy i více let.

Takže na banální otázku, jestli bychom měli mokřady obnovovat, je asi jasná odpověď.

Samozeřejmě že ano. Když máte vedle sebe mokřad nebo velký rybník a pole, rozdíl v biodiverzitě je prostě markantní. Pak je tu ukládání uhlíku a zadržování vody. Mokřady významně regulují teplotu tím, že vodní rostliny hodně odpařují vodu. Rákosy a podobné porosty odpařují běžně pět až sedm litrů vody z metru čtverečního. Z fyziky víme, že na odpaření jednoho litru vody potřebujeme asi 0,7 kWh, takže metr čtvereční chladí ovzduší výkonem 3,5–4,0 kWh, což je obrovský výkon.

Aniž člověk zná tato čísla, když je 35 stupňů Celsia, bude mu určitě lépe u vody než na poli. Kolegové v Třeboni dělali termovizní snímky: v horkém dni má střecha téměř 60 stupňů a zamokřená louka 25 stupňů. Mokřady tedy pomáhají vyrovnávat výkyvy mezi dnem a nocí, protože se nepřehřívají. V poslední době se často vytváří mokřady v městském prostředí a ty se většinou stávají místem pro rekreaci a relaxaci či sportování. Můžete si tam jít zaběhat nebo na procházku, pro odpočinek je to výborná věc.

A poslední otázka: Jaký je váš nejoblíbenější mokřad?

Já mám velmi rád přímořské pobřežní mokřady, třeba v Estonsku. Pak se mi moc líbí rašeliniště. Rašeliníků je několik set druhů, každý má jinou barvu, je to barevné a příjemné. A moje nejoblíbenější mokřadní rostlina je ta nejběžnější – rákos obecný. ●

► Více vody, více života, více prostoru pro biodiverzitu. To přinesla hlavní fáze revitalizace mařížského mokřadu. **Obnova byla částečně financována z Operačního programu Životní prostředí.**

MOKŘAD U MAŘÍŽE: OD MELIORACÍ K BOHATÉMU BIOTOPU

Jště před pětaticeti lety vedla lokalitou u obce Maříž hranice železné opony. Zdejší krajina dlouhá léta trpěla vlivem odvodnění, absence péče a vstupu agrochemie z okolních polí. Role hospodářů se před časem ujali bobři, kteří v náspu po železné oponě našli propustky, ucpali je a na zhruba hektarovém území vytvořili trvalou zátoku. Na jejich činnost navázala společnost Refugium a celý komplex mokřadních pozemků revitalizovala. Už rok po obnově přirozeného vodního režimu se z mařížského mokřadu hlásily nové druhy, například skokan ostroň nebo ledňáček říční.

Mokřad se nachází v České Kanadě na kraji drobné obce Maříž, nedaleko větších a známějších Slavonic. Těsně za vesnicí se tu rozléhá mělké údolí tvořené mokřými loukami, potočními olšínami a mokřadem, který před pár lety vytvořili bobři. Ucpali totiž násep, kterým odtékala voda. „*Tento kousek přírody dostal za komunistů docela zabrat. A pokud chcete obnovit procesy, které přírodu formují, nezbyvá než udělat vlastně takový větší zákrok. Je to jako v lidském těle: když dojde k nějakému poškození, musí následovat léčba a třeba i operace. Táhle byla právě ta operace,*“ popsal přístup ekolog a autor projektu revitalizace Filip Lysák ze společnosti Refugium.

Za minulého režimu lidé velkou část údolí v rámci kolektivního zemědělství protkali podzemní sítí trubkových drenáží a melioračními koryty. Tento systém fungoval velmi efektivně a sváděl zemědělskou chemii spolu s nadměrným množstvím živin z okolních polí do uvedené lokality. Zvýšená míra eutrofizace společně s dlouhodobou absencí péče pak vedla k zarůstání a degradaci většiny cenných porostů. Ty mizely buď pod nálety dřevin, nebo pod expanzivními druhy chrastice, skřípiny a třtiny. Problémem posledních let bylo a je i zarůstání silně invazivní netýkavkou žláznatou.

Projekt se nachází na území o rozloze 9,7 hektaru. Hlavními cíli revitalizace mařížského mokřadu bylo zamezit vstupu chemie z okolních polí a zároveň v celé lokalitě obnovit přirozený vodní režim a na něj vázanou biodiverzitu. Během několikaměsíčních zemních prací v zimě na přelomu let 2023 a 2024 došlo ke zrušení 1200 metrů meliorace v podobě trubkových drenáží a uměle narovnaných příkopů a naopak k vytvoření 300 metrů nových meandrujících potoků v místě jejich historického výskytu. Realizační tým dále vybudoval nové tůně o celkové rozloze téměř 2000 metrů čtverečních. Na ploše jednoho hektaru tvořeného loukami, které byly nejhůře zasaženy expanzí ne-

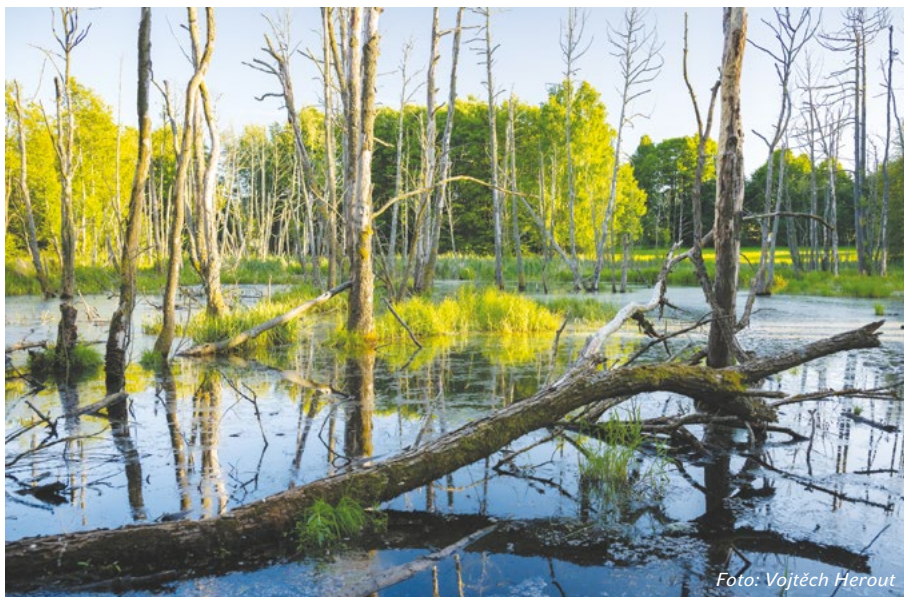

Foto: Vojtěch Herout

žádoucích porostů, strhl drn, tedy vegetaci i s horní vrstvou půdy.

Stržení drnu je v porostech ponechaných dlouhodobě bez péče efektivním nástrojem, jak se zbavit nahromaděných živin a stařiny a zabránit dalšímu rozmachu expanzivních rostlin. Po dokončení zemních prací následovala první sezóna tzv. obnovního managementu, zejména intenzivní mozaikovitě seče a práce se zeleným senem z vybraných zdrojových lokalit s cílovou biodiverzitou. Tato péče zajistila, že se nově „nastavené“ přírodní vzorce dokázaly ujmout a v lokalitě se mohly začít prosazovat méně průbojně, o to však vzácnější druhy rostlin i zvířat.

Ekologové na místě vytvořili čtyři nové rozsáhlé tůně o celkové ploše téměř dvou tisíc čtverečních metrů. Všechny byly konstruovány tak, aby měly mírně svažující se břehy a dostatek „mělčin“ a nabízely tak ideální prostředí k životu obojživelníků, vodnímu hmyzu a na ně fixovaným ptákům. Další, velmi drobné tůně vznikly spontánně v prohlubních potoční olšiny, kde se díky zrušení meliorace začalo udržovat více vody. Celá tato sada vodních nádrží a nádržek doplnila už dříve vyhloubené menší tůně, které dnes hostí mnoho druhů obojživelníků.

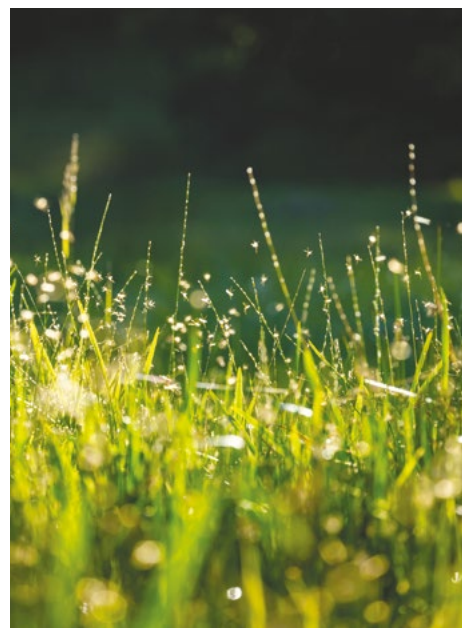
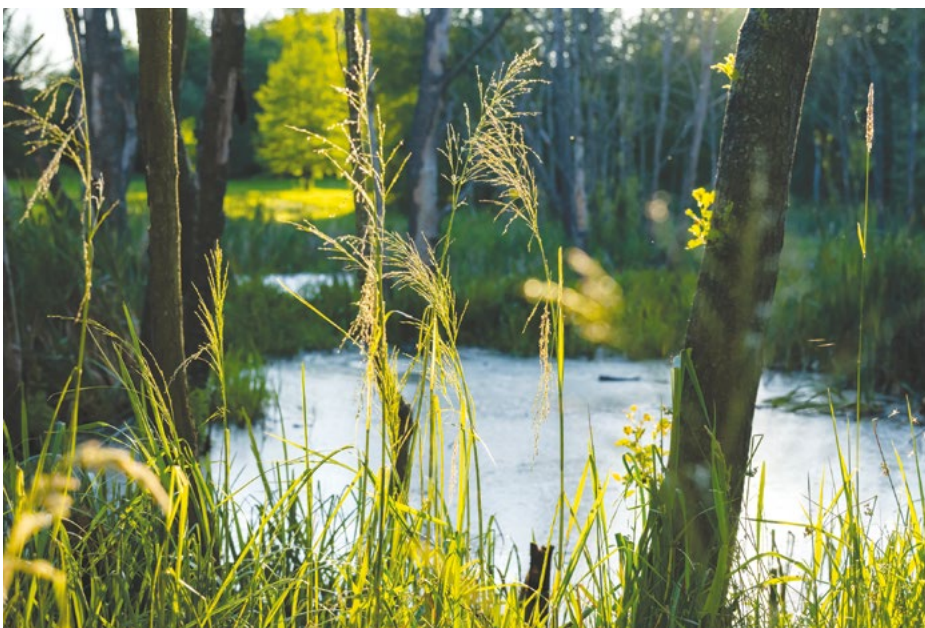
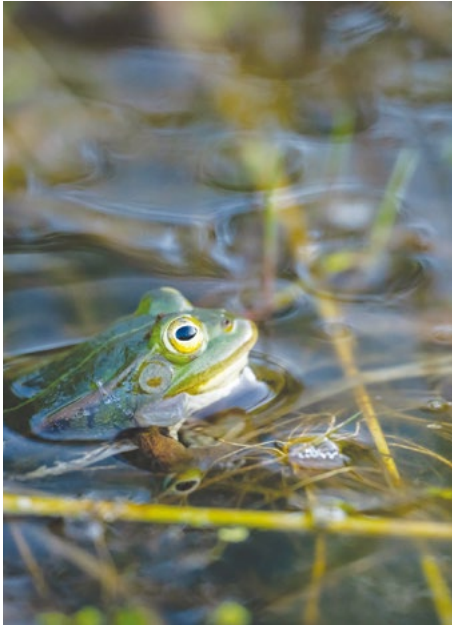
Součástí hlavní fáze revitalizace pak byly ještě další, dílčí kroky včetně utěsnění náspu, který tvoří hráz bobřího mokřadu, nebo menších prořezávek křovin a stromů s cílem prosvětlit daná místa.

Projekt revitalizace poběží až do roku 2029 včetně a zahrnuje tak celkem šest sezón

obnovního managementu. Ten spočívá – zejména po dobu prvních let – v intenzivním ručním kosení, v obohacování luk zeleným senem z druhově pestrých lokalit a také v likvidaci expanzivních druhů. Tohle vše je důležité hlavně na plochách, na kterých jsme nechali strhnout drn a které jsou tak náchylné k zarůstání nežádoucími druhy rostlin.

Již rok po dokončení přinesla revitalizace viditelné výsledky. Nová meandrující koryta potoků se během pár měsíců po revitalizaci úspěšně etablovala a dnes nabízí nejen širokou škálu nových mikrohabitátů, ale i efektivní systém čištění a zadržení vody. Do celého území lokality, včetně samotného bobřího mokřadu, vstupuje významně méně agrochemie z polí. Krajina si poradila se suchým létem i povodněmi na začátku podzimu 2024, došlo k posílení lokálního mikroklimatu i rozšíření základen pro lokální meta populace ohrožených druhů, zejména obojživelníků. Je potvrzený výskyt nových druhů. Jde například o bekasinu otavní, slučku malou, ledňáčka říčního, jeřáby popelavé a skokana ostroňového či vzácné rostliny typu vachta trojlistá a kozlík dvoudomý spolu s významným rozšířením populace suchopýřů úzkolistých. Revitalizace mařížského mokřadu dále přispěla i ke komunitnímu životu nedaleké obce Slavonice, kde Refugium navázalo spolupráci se Spolkovým domem Slavonice.

Revitalizace mařížského mokřadu byla také oceněna v soutěži Adapterra Awards. ●

► Moravskoslezský, Ústecký a Karlovarský kraj nabízel či nabízejí **v rámci Operačního programu Spravedlivá transformace** pomoc rozvoji podnikání.

VOUCHERY PRO PODNIKATELE POMÁHAJÍ S INOVACEMI

Přidělují vouchery pro podnikatele, peníze jsou zaměřeny na rozvoj stávajících podniků a podporu inovací a nových technologií. Měly by také motivovat ty, kteří si chtějí ověřit svůj podnikatelský záměr. Přinášíme několik ukázek využití podnikatelských voucherů. Cílem podpory je pomoci firmám přizpůsobit se ekonomickým změnám, zvýšit konkurenceschopnost a podpořit přechod k udržitelnější a inovativnější činnosti.

Podpora formou voucherů je určena zejména na nákup specializovaných služeb

od externích dodavatelů, jako jsou výzkumné organizace, vysoké školy, inovační centra nebo odborní konzultanti. Typicky lze voucher využít například na vývoj nových produktů a technologií, digitalizaci procesů, energetické úspory, cirkulární řešení, ekologické inovace nebo strategické poradenství. Velkou výhodou voucherů je jejich administrativní jednoduchost a rychlejší přístup k financím ve srovnání s klasickými dotačními tituly. Podnikatel si sám vybírá vhodného poskytovatele služby

a realizuje konkrétní projekt, který přispívá k rozvoji firmy i celého regionu.

Aktuálně běží dvě dotační výzvy na vouchery, a to v Ústeckém a Karlovarském kraji. V této fázi o dotaci žádají kraje, které následně mohou podnikatelské vouchery distribuovat. V Ústeckém kraji je připraveno 215 milionů korun, v Karlovarském kraji 50 milionů korun. Příjem žádostí končí v dubnu tohoto roku. V rámci výzvy může kraj čerpat podporu na poskytování voucherů pro rozvoj podnikání pro konečné příjemce. ●

Nový přístroj pro veterinární ordinaci

Veterinární ordinace v Ostravě rozšířila poskytované služby péče o zvířata. Do ordinace zde pořídili speciální digitální endoskop, jenž umožňuje v ordinaci provádět a nabízet služby neinvazivních operačních zákroků, díky čemuž dochází k navýšení realizovaných specifických zákroků a vyšetření v rámci řádné ordinace doby. Digitální endoskopie ve veterinární medicíně představuje moderní, minimálně invazivní metodu, která umožňuje podrobně vizualizovat vnitřní orgány a dutiny zvířete v reálném čase. Na rozdíl od starších optických přístrojů poskytuje vysoce kvalitní obraz na monitoru.

Příjemce podpory: Veterinární klinika Vítkovice, s. r. o.

Dotace: 378 968 Kč

Vývoj kontejnerového fermentoru

Inovační voucher pomohl financovat návrh a realizaci inovovaného kontejnerového fermentoru se schopnostmi hygienizace a aerobní fermentace biologicky rozložitelných odpadů bez závislosti na elektrické síti za pomoci fotovoltaických panelů, větrné turbíny a akumulátorů, fermentor je dálkově ovládaný a řízený. Tento komplexní cíl se díky poskytnuté dotaci podařilo realizovat. Praktickými zkouškami a testy bylo ověřeno, že inovovaný fermentor je schopen pracovat v ostrovním režimu bez připojení k elektrické síti a dálková správa a řízení prostřednictvím počítače i mobilního telefonu jsou plně funkční a pracují dle očekávání.

Příjemce podpory: Solbien, a. s.

Dotace: 959 869 Kč

Rozšíření potravinářského provozu

Hlavním cílem projektu bylo rozšíření výrobních kapacit potravinářského provozu v Šilheřovicích, který je zaměřen na širokou škálu potravinářských, cukrářských a pekárenských výrobků zpracovávaných z lokálních surovin, medu a bylinek díky pořízení nového velkokapacitního konvektomatu. Realizací došlo k trojnásobnému navýšení výrobních kapacit této provozovny, což také umožnilo rozšířit sortiment nabízených výrobků a uspokojit tak rostoucí poptávku po produktech společnosti.

Příjemce podpory: Medoo Silesia, s. r. o.

Dotace: 500 000 Kč

Rozšíření výroby bylinných kapslí

Společnost Serafin–byliny na Sokolovsku se specializuje na výrobu bylinných produktů, přírodních doplňků stravy, vitamínů a minerálů. Dotaci z Operačního programu Spravedlivá transformace využila firma na rozšíření stávající výroby o nový rozměr kapslí. Rozšíří se tak při výrobě bylinných čajů, kapslí a tinktur. Díky novému vybavení je možné vyrábět širší spektrum produktů a efektivněji reagovat na požadavky zákazníků i trendy v oblasti přírodní doplňkové výživy. Modernizace představuje posun v rozvoji společnosti a v posilování její pozice na trhu. Firma je českou společností, která je na trhu již mnoho let.

Příjemce podpory: Serafin–byliny s. r. o.

Dotace: 360 000 Kč

System pro přestavbu záchranářských aut

Společnost Auto Eder se zaměřuje na inovativní přístup k přestavbám vozidel pro potřeby integrovaného záchranářského systému. K dalšímu rozvoji ji pomáhá vývoj systému standardizovaných postupů pro vývoj a testování 3D skenování, včetně softwaru pro integrovaný záchranářský systém ČR. System umožňuje efektivnější a jednotné testování 3D technologií a přispívá ke zvýšení spolehlivosti a bezpečnosti zásahů integrovaného záchranářského systému. Moderní technologie tak umožňuje společnosti zlepšovat přestavby například hasičských nebo policejních vozidel.

Příjemce podpory: Auto Eder s. r. o.

Dotace: 1 000 000 Kč

► Uklidme svět: velký jarní úklid se blíží

Přípravy velkého jarního úklidu v rámci akce Uklidme svět jsou v plném proudu.

Od 20. do 22. března 2026 se uskuteční již 34. ročník této dobrovolnické kampaně organizované Českým svazem ochránců přírody. Akci finančně podpořil i Státní fond životního prostředí ČR.

Foto: Uklidme Česko

Cílem akce je zbavit přírodu odpadků. Vloni se kampaně Uklidme svět zúčastnilo bezmála 23 tisíc dobrovolníků a z přírody se podařilo uklidit na 163 tun odpadků. Kolik odpadků odkryje roztátý sníh letos na jaře?

„Celosvětový problém odpadu v přírodě se nevyhýbá ani nám. Mnozí lidé si bohužel stále neuvědomují, že se nejedná zdaleka jen o problém estetický. Odpadky mají zásadní negativní vliv na životní prostředí. Narušují ekosystémy, jelikož znečišťují půdu a vodu mikroplasty a toxickými látkami. Ohrožují živočichy, kteří je mohou pozřít nebo se do nich zamotat, což pro ně bývá často fatální,“ upozorňuje Petra Kozáková z Českého svazu ochránců přírody na nejnámější dopady a dodává: „Tak například skleněná lahev se v přírodě rozkládá tisíc let, dětská jednorázová plenka 250 let, PET lahev 150 let, plechovka 15 let. V průběhu rozkladu se z odpadu uvolňují škodlivé látky a ani rozkladem to nekončí. Odpad se jen rozpadne na mnoho a mnoho mikročástí, které z přírody už jen tak nedostaneme.“

Do kampaně Uklidme svět se může zapojit kdokoli – jednotlivci, rodiny, party přátel, školy a školky, zájmové organizace, firmy nebo celé obce. Existují dvě možnosti: zaregistrovat a zorganizovat vlastní úklidovou akci nebo se přidat k akci již registrované. Příprava úklidové akce není složitá a usnadní ji informační materiály na webových stránkách kampaně nebo osobní konzultace s Českým svazem ochránců přírody. Podrobnosti najdou zájemci na adrese www.uklidmesvet.cz.

Kampaně Uklidme svět probíhá na území celého Česka od roku 1993. Srdcem akce jsou dobrovolní organizátoři místních úklidů. Český svaz ochránců přírody kampaně zaštiťuje, poskytuje organizátorům know-how a v době hlavních úklidových vln také úklidové pomůcky. Za dobu její existence se do úklidů zapojilo více než 700 000 dobrovolníků, kteří posbírali přes 10 000 tun odpadu. V roce 2026 získala kampaně Uklidme svět finanční podporu ze Státního fondu životního prostředí ČR. ●

Tak například skleněná lahev se v přírodě rozkládá tisíc let, dětská jednorázová plenka 250 let, PET lahev 150 let, plechovka 15 let.

UKLIDME SVĚT 2025 V ČÍSLECH

Proběhlo **761** místních úklidových akcí.

Uklidilo se z přírody **162,6 tuny** odpadu.

Zapojilo se **22 874** dobrovolníků, z toho **15 993** dětí a mladých.

Zúčastnilo se **220** školních zařízení a dalších dětských kolektivů.

Bylo vydáno **22 575** jednorázových pytlů, **9 392** opakovaně použitelných pytlů, **10 628** párů dětských pracovních rukavic a **9 318** párů pracovních rukavic pro dospělé.

▶ V Čebíně otevřeli školu pro druhý stupeň

Historický milník – tak v Čebíně na Brněnsku označují vybudování nové budovy pro žáky druhého stupně základní školy. **Její dveře se slavnostně otevřely v lednu 2026.**

Moderní školní komplex za 132 milionů korun vznikl rekonstrukcí bývalé budovy Jednoty, kterou obec odkoupila. K nové škole přispěla i dotace z Operačního programu Životní prostředí. Peníze z dotace šly na energetická opatření, která snižují spotřebu energie.

Jde o největší investici v dějinách obce. „Tento projekt je pro nás nejen investicí do budovy, ale především investicí do budoucnosti našich dětí a celé obce,“ uvedl starosta Tomáš Kříž. „Vybudování druhého stupně v Čebíně je krok, který výrazně posílí vzdělávací možnosti a udrží děti v jejich domovském prostředí.“ Doposud zdejší škola nabízela vzdělání pouze pro první stupeň a děti z Čebína musely po dokončení páté třídy dojíždět do okolních škol, nejčastěji do Drásova.

Výstavba druhého stupně základní školy v Čebíně byla financována z kombinace vlastních prostředků obce a dotací. Operační program Životní prostředí podpořil projekt částkou 9,6 milionu korun, Integrovaný regionální operační program sumou 38,4 milionu korun. Jihomoravský kraj přispěl 5 miliony korun. „Na obec velikosti Čebína jde o mimořádně velkou investici a zároveň o investici, která zásadně mění její budoucnost. Pro místní obyvatele má doslova strategický význam a přináší vyšší atraktivitu obce pro mladé rodiny. Gratuluji Čebínu k tak významné investici do vzdělání,“ hodnotí význam nové školní přístavby hejtmán Jan Grolisch.

Foto: obec Čebín

Moderní školní pavilon nabízí tři kmenové třídy a čtyři odborné učebny – jazykovou, přírodovědnou, učebnu informatiky a robotiky. Do lavic zde usedne 44 žáků z pátých a šesté třídy. V horizontu čtyř let zde vznikne úplná devítiletá škola.

„Nový druhý stupeň pro nás v Čebíně znamená, že děti dostávají možnost zůstat v obci, v kolektivu, se kterým vyrůstaly od první třídy, a rodičům odpadá dilema,

kam s nimi po páté třídě. Odpadne jim ranní dojíždění za výukou jímam a to samozřejmě přináší samá pozitivna,“ konstatuje ředitel ZŠ Čebín Rostislav Ekl.

Součástí nové budovy je také moderní kuchyně s kapacitou 700 jídel denně. Ta bude sloužit nejen základní a mateřské škole, ale i místním seniorům. Za architektonickým návrhem stojí renomovaná architektonická kancelář Knesl Kyněl architekti. ●

▶ Zelená obec 2026: Obce mohou hlásit do 29. března

Již 4. ročník soutěže Zelená obec roku, pořádaný ČSOB ve spolupráci s odbornými partnery a pod záštitou Státního fondu životního prostředí ČR, je určen obcím všech velikostí na území České republiky.

Cílem je ocenit systematický a dlouhodobý přístup k rozvoji obce, který propojuje environmentální, ekonomické i sociální aspekty.

Odborná porota hodnotí, jak samospráva přistupuje například k energetickým úsporám a využívání obnovitelných zdrojů, hospodaření s vodou a péči o krajinu, odpadovému hospodářství či podpoře komunitního života.

Soutěž je rozdělena do několika kategorií dle velikosti vesnice či města. Sou-

částí soutěže je také samostatné ocenění Sociální počin roku, které vyzdvihuje projekty s výrazným sociálním dopadem, například v oblasti bydlení, péče o seniory nebo rozvoje komunitních služeb.

Vítězné obce si mezi sebe rozdělí finanční podporu v celkové výši 1,4 milionu Kč a získají odborné poradenství v oblasti udržitelného rozvoje i možnost prezentovat své realizované projekty širší veřejnosti. Soutěž tak nabízí nejen finanční ocenění, ale také prostor pro sdílení zkušeností a inspiraci mezi samosprávami.

Představitelé obcí mohou svou obec přihlásit do 29. března 2026 prostřednictvím formuláře na webových stránkách www.zelenaobecroku.cz, na kterých naleznou také bližší informace o soutěži a inspirativní příklady vítězů z předchozích ročníků. ●

Přihlašte svou obec do 29. března 2026

► Brno chystá další etapu protipovodňových opatření, bourá polikliniku

Vizualizace: město Brno

Tři dekády chátrající železniční poliklinika v Brně jde k zemi. Uvolní území pro povodňový park. Ten navazuje na již hotovou náplavku. Město Brno na protipovodňová opatření čerpalo miliardy korun z Národního programu Životní prostředí v rámci Národního plánu obnovy.

Nejdříve museli stavbaři vyklidit několik set tun odpadu a teprve poté začali s plánovanou demolicí železniční polikliniky a přilehlých budov v brněnských Štýřicích. K samotnému bourání hlavní budovy se zhotovitel dostal v únoru, kdy na místě stavbaři pracují s těžkou technikou. Práce by měly být hotové na přelomu dubna a května.

„Osmipatrová nedokončená budova železniční polikliniky chátrá po tři desetiletí. V současné době území připravujeme pro stavbu dalších etap protipovodňových opatření – namísto tohoto nevzhledného areálu tu vznikne povodňový park s množstvím zeleně a stezek pro chodce a cyklisty. Místo tak naváže na již zrealizovaná opatření na Poříčí,“ uvedl náměstek pro investice města Brna René Černý.

Před samotnou demolicí muselo město v lokalitě vyřešit komplikované majetkové vztahy. Území ve Štýřicích, kde se v tuto chvíli víří prach a řinčí těžká technika, si město připravuje pro stavbu dalších tří etap protipovodňových opatření. Společně s největším parkem v Brně by měly ochránit Trnitou před

velkou vodou. V místech zchátralé budovy v následujících letech vznikne rozlivové pásmo i nové rameno Svratky. V případě záplav by se voda měla bezpečně rozlít v oblasti, aby nepoškozovala okolí dál od koryta řeky. Pokud nebude hladina řeky zvýšená, prostor bude lidem sloužit jako standardní park. Celková cena tohoto úseku protipovodňových opatření se vyšplhá na 3,7 miliardy korun.

Na demoliční práce mají plynule navázat práce na protipovodňových opatřeních. Všechny tři etapy chce radnice začít stavět co nejdříve. Město už má povolení, musí ještě vybrat správce stavby a zahájit výběrové řízení.

Město v loňském roce dokončilo etapy na Poříčí, letos by se mělo posunout k dalšímu, přes tři kilometry dlouhému úseku. Ten povede od náspu Přerovské trati v Komárově po železniční viadukt na Uhelnu a silniční most v Hladíkové ulici. Do roku 2028 by tak na místě, kde dodnes stála zchátralá budova polikliniky, měl vzniknout park a stezky pro chodce i cyklisty.

Za viaduktem Uhelna vznikne na nábreží Svratky rozlehlý povodňový park. Bude to velká plocha plná zeleně s novým ramenem řeky meandry, které bude za zvýšené hladiny pomáhat se zadržováním vody. U nové čtvrti Trnitá se vybuduje nová lávka pro pěší.

Samotnou protipovodňovou ochranu na Svratce i Svitavě budou tvořit snížené bermy, zemní hráze a nízké zídky, které zároveň umožní rozvoj přilehlým částem města.

Pod Komárovským mostem na Svitavě vznikne podjezd pro cyklisty i pěší a v navazujícím úseku nábreží přibudou nové plochy pro rekreaci i sport, včetně nových mol a přírodního amfiteátru.

Po dokončení získá Brno přes tři kilometry přírodě blízkých protipovodňových opatření, která před stoletou vodou ochrání přibližně 180 hektarů. Realizace se nyní předpokládá mezi roky 2026 a 2028.

V budování protipovodňových opatření hrají podstatnou roli dotační peníze. Již v dokončených protipovodňových opatřeních na Svratce využilo Brno peníze z Národního plánu obnovy v rámci Národního programu Životní prostředí. Na další etapy pod názvem Trnitá chce město získat také významnou dotační podporu. Brno samotné bude muset do rozpočtu sáhnout zhruba pro další 2 miliardy korun. ●

▶ V Plané pokračuje **výstavba zařízení na energetické využití odpadu**

Společnost C-energy pokračuje ve výstavbě zařízení na energetické využívání odpadu v areálu svého energetického zdroje v Plané nad Lužnicí. **Část nákladů pokrývá dotace z Modernizačního fondu, který je financován z výnosů emisních povolenek systému EU ETS.**

První etapa přípravy území a demoličních prací byla dokončena na začátku letošního roku. Uvedení zařízení do zkušebního provozu je plánováno na rok 2027. V uplynulém roce probíhaly především demontážní a demoliční práce, které připravily areál na instalaci nových staveb a technologií. Počítalo se zrealizovat zemní práce a výstavbu podzemních železobetonových bunkrů pro skladování odpadu v budoucí hale příjmu a úpravy odpadu. Nad téměř dokončenými bunkry vyrostou v průběhu roku 2026 nová hala, kde bude za plného provozu energetického zdroje probíhat příjem a úprava odpadu z obcí v okolí energetického zdroje.

„Postupujeme podle harmonogramu. První fáze byla z velké části o přípravě území a pracích, které ne-

jsou na první pohled vidět, ale jsou klíčové pro bezpečnou a spolehlivou instalaci nových technologií,“ uvedl Jiří Morávek, ředitel rozvoje a investic společnosti C-energy.

Za plného provozu energetického zdroje byla zároveň dokončena náročná demolice objektu nevyužívaného elektrostatického odlučovače. Na jeho místě začne v druhé polovině letošního roku instalace nejmodernější vícestupňové technologie čištění spalin pro nový kotel, která umožní provoz při splnění nejnáročnějších ekologických norem.

V nejbližší době se také naplno rozběhnou jednání s obcemi a dalšími původci odpadu o budoucích podmínkách spolupráce.

„Naším cílem je vytvořit stabilní a dlouhodobě předvídatelné podmínky, které obcím umožní po-

stupně omezit skládkování směsného komunálního odpadu a připravit se na zákaz skládkování energeticky využitelných odpadů od roku 2030. Pro obce v okolí nejsou tato jednání žádnou novinkou, o přípravě nové technologie na využití odpadů jednáme společně již několik let,“ doplnil Jiří Morávek.

Nové zařízení nabídne regionální řešení, které pomůže obcím zajistit energetické využití odpadu v souladu s legislativou i principy moderního odpadového hospodářství.

Díky unikátnímu technickému řešení bude nový kotel schopen dlouhodobě a efektivně fungovat v širokém rozmezí od 16 do 50 tisíc tun zpracovaného odpadu za rok. Zároveň nabídne možnost doplnit palivo z odpadu biomasou a odpadním dřevem a bude tak připraven i na situaci, kdy by například v důsledku zlepšení třídění produkovaly obce v okolí výrazně menší objem odpadu než dnes.

Investiční náklady na první zařízení na energetické využití komunálního odpadu v Jihočeském kraji dosáhnou bezmála 2,5 miliardy korun. Pokrytí části nákladů zajišťuje přiznaná dotace z Modernizačního fondu. ●

▶ **Máte hvězdný projekt? Přihlaste jej do evropské soutěže Regiostars**

Evropa hledá projekty, které mění regiony k lepšímu. Možná bude mezi nimi i ten váš.

Prestížní soutěž Regiostars každoročně oceňuje výjimečné počiny financované z evropských fondů. Nyní Evropská komise vyhlásila další ročník soutěže a i letos mohou soutěžící podávat přihlášky v pěti tematických kategoriích reflektujících klíčové výzvy soudržnosti EU.

Jednou z kategorií je Zelená Evropa s podtitulem Ekologická transformace jako předpoklad regionálního rozvoje. Přihlásit se do ní mohou například projekty podpořené z Operačního programu Životní prostředí nebo Operačního programu Spravedlivá transformace. Hlavní podmínkou je, že projekty musí být uzavřeny (věcně i finančně) a byly realizovány za podpory Evropské unie v termínu od 1. ledna 2014.

Kategorie Zelená Evropa se zaměřuje na projekty, které přispívají politice zelené a odolné Evropy, a to díky podpoře spravedlivého přechodu na čistou energii, zelených a modrých investic, oběhového hospodářství, zmírňování změny klimatu a přípravy na změny, prevence a řízení rizik a udržitelné městské mobility.

Projekty mohou mimo jiné zahrnovat investice do aktivit, které zlepšují kvalitu ovzduší a vody, podporují udržitelné zemědělství a chrání environmentální systémy. Součástí takových projektů může být i vytvoření účinného oběhového hospodářství, transformace na ekonomiku účinně využívající zdroje nebo přechod na obnovitelné zdroje energie.

Přihlášené projekty ohodnotí porota složená z předních akademických pracovníků

z daných oborů, která následně vybere finalisty. Ti postoupí do závěrečného kola soutěže, jež proběhne v Bruselu. Stejně jako v předchozích letech bude moci pro svého favorita mezi finalisty hlasovat i veřejnost a vítěz získá Cenu veřejnosti. Všichni vítězové budou vyhlášeni na slavnostním udílení ocenění Regiostars, které se bude konat během Evropského týdne regionů a měst. Kromě prestižního ocenění získají vítězné projekty také promo kampaň, která jim pomůže rozšířit jejich dopad a inspirovat další regiony v Evropě.

Přihlášky lze podávat do 22. května 2026 prostřednictvím online formuláře v českém jazyce na oficiálních stránkách soutěže Regiostars. Projekty musí splňovat podmínky politiky soudržnosti EU a prokazovat pozitivní dopad na rozvoj regionu. K přihlášce je potřeba přiložit potvrzení řídicího orgánu, v případě zájmu o účast v soutěži kontaktujte paní Evu Richtrovou na evu.richtrova@mzp.gov.cz. Pro inspiraci si můžete prohlédnout úspěšné projekty z předchozích ročníků, které rovněž najdete na oficiálních stránkách soutěže. ●

PROJEKT V ČÍSLECH

Celkové způsobilé výdaje
10 357 600 Kč

Dotace z EU
8 286 080 Kč

Foto: ZS Klášterec

► MODERNIZACE ZÁCHRANNÉ STANICE KLÁŠTEREC U VIMPERKA NA PRACHATICKU

Nejčastějšími chovanci stanice jsou handicapovaní ptáci a mláďata savců. V loňském roce se jim díky dotaci z Operačního programu Životní prostředí dostalo nového a modernějšího zázemí. V rámci uskutečněného projektu byly realizovány stavební úpravy stávajícího objektu s vnitřními voliérymi, karanténou a výběhem pro střední a velké šelmy žijící na Šumavě. Byla také vyměněna střešní krytina a vybudováno šestnáct nových venkovních voliér.

Záchrannou stanicí Klášterec u Vimperka pro volně žijící handicapovaná zvířata otevřela v rámci Zoologického programu Správa Národního parku Šumava v roce 2011. „Je to zařízení, které by na území instituce s takovým stupněm ochrany přírody, jakou je národní park, rozhodně nemělo chybět,“ řekl k jejímu vzniku Jan Dvořák, mluvčí Správy NP Šumava. Zraněná nebo nemocná zvířata nalezená na území národního parku Šumava do té doby končila v zařízeních podobného typu v Kašperských Horách, ve Spáleném Poříčí či v obci Temelín, kde je záchranná stanice, kterou provozuje Jihočeská zoologická zahrada Hluboká nad Vltavou. Hlavním důvodem, proč Správa parku stanici vybuďovala, byla velká dojezdová vzdálenost a svou roli sehrál i zákaz vjezdu na území národního parku. S dlouhodobým provozovatelem stanic v Kašperských Horách Ivanem Lukešem,

dnes již zesnulým, uzavřela Správa Národního parku Šumava dohodu o další spolupráci. „Ivan Lukeš byl naší důležitou oporou především v počátku, kdy nás proškoloval a byl nám k dispozici radou a pomocí,“ vysvětluje ošetřovatelka Kristýna Falková, která v Klášteřci pracuje prakticky od jeho vzniku.

Stanice je vybudována k širokému využití pro záchranu postižených divokých zvířat a k ekologické výchově návštěvníků.

Většinu přijatých zvířat tvořili ptáci Klášterecká stanice původně sloužila zhruba pro stovku zvířat. Na základě zkušeností před jejím otevřením se očekávalo, že většinu přijatých zvířat budou tvořit ptáci poranění o různé překážky, energovody a podobně. „Očekávali jsme především poštolky, kánata, jestřábi, sovy a další,“ říká Jan Dvořák a pokračuje: „Stejně tak jsme očekávali, že se do našeho zařízení dostanou zvláště chránění živočichové, třeba rys.“

Vlastní budova s voliérymi byla obložena přírodními materiály, aby co nejvíce splývala s krajinou, měla jednoduchou konstrukci s dřevěnými prvky, byla nízkoo energetická, dobře zateplená se složitým systémem ekologického vytápění a vlastní kořenovou čistírnou odpadních vod. Stavba samotná představuje komplexní záměr sloužící ochraně přírody. Představuje maximální úsporu energie a k tomu i ochranu ovzduší.

V budovách stanice fungují obnovitelné zdroje energie, budova zázemí je nízkoenergetickou stavbou. Projekt tím spojuje využití série nejnovějších technologií, ochranu přírody i péči o handicapované živočichy.

Zachránili tu už stovky zvířat

Za dobu své existence ošetřila Záchraná stanice pro handicapovaná zvířata v Klášteřci stovky zvířat. Řada z nich se po poskytnutí péče vrátila do volné přírody. „I v současné době jsou typickými pacienty ptáci zranění elektrickým proudem od drátů vysokého napětí, zvířata, která se střetnou s automobilem, ale také mláďata, která nám přinesou lidé v domnění, že strádají,“ vysvětluje ošetřovatelka Kristýna Falková.

Dodává, že ne všechna zvířata, která se do Klášteřce dostanou, se povede zachránit. „Náštěstí těch, která se nám podařilo ošetřit a úspěšně vypustit zpět do přírody, je zhruba polovina. Za dobu existence záchrané stanice jich evidujeme několik stovek. Bohužel nedokážeme říci, kolik z těch ošetřených a znovu vypuštěných zvířat přežije a jestli vedou dlouhý a spokojený život.“

Poskytují tu péči nejrůznějším druhům zvířat. Ošetřili už například tetřevy, puštíky bělavé, orly mořské nebo potáplice severní. Co zvířecí pacient, to samostatný příběh. Ten veřejnosti nejnámější je patrně příběh rysa Davida, kterého v roce 2013 jako kotě srazil automobil a způsobil mu závažná poranění zadních končetin. „Po několika operacích se ho nakonec podařilo doslova znovu postavit na nohy. Za to patří velký dík paní doktorce Janáskové. Ale protože v době havárie byl velice mladý a dlouhodobé léčení nedovolilo ho znovu vypustit do volné přírody, uspořádal se mu jeden z výběhů v Klášteřci. Po pár letech se připravil přírodní výběh v Návštěvnickém centru Kvilda. Díky tomu všemu jsme Davidovi zajistili deset let kvalitního života. Těch deset let, kterých se ale dožil, považujeme za takový malý zázrak, po tom množství operací, nekonečně dlouhé rekonvalescenci a také následcích, které mu zůstaly do konce života,“ vypráví Kristýna Falková.

Většinu zvířat přivezou do stanice pracovníci sami poté, co jim je nějaké zranění zvíře nahlášeno nálezcem. Někdy je však nálezcí přivezou sami a nezřídka úplně zbytečně. „Mnohdy lidé ‚zachraňují‘ mláďata, která to fakticky nepotřebují. Jedná se třeba o malé, ale už opeřené ptáčky, kteří se učí létat, ale jsou pod dohledem rodičů, nebo jsou to koloušci, srnčata a zajíci, které lidé najdou na louce, ale přitom jen čekají na matku, která odběhla,“ popisuje Kristýna Falková, která se v takových případech pro tato mláďata stává adoptivní mámou. A to je velmi náročná práce. „Když se nám do stanice dostane maličkaté mládě nějakého opeřence, je třeba ho pravidelně a přitom velmi často krmit. Časté krmení však probíhá pouze přes den, horší časy nastaly, když jsem doslova vyplařovala třeba mládě veverka. Tomu jsem musela podřídit nejen svůj denní, ale i noční program. Prostě jsem se pár týdnů pořádně nevyspala,“ vzpomíná.

Modernizace a rozvoj

Záchraná stanice živočichů Klášteřec se neustále rozvíjí. V posledních letech se podařilo vybudovat několik nových voliér, například pro krkavcovité nebo pro drobné pěvce. Tyto voliéry významně zlepšují životní komfort zvířatům, případně zajišťují také potřebnou izolaci pro zachraňovaná zvířata, aby při jejich léčení a rekonvalescenci nevznikla nezdravá závislost na člověku, kvůli které by pak bylo obtížné, nebo dokonce nemožné vrátit zvířata do přírody. Tato zařízení vznikla především díky finančním příspěvkům od dárců pana Zdeňka Havla z Práší. Na provoz stanice, krmení a veterinární péči přispívá nadace Via.

Zajímavý průzkum ukazuje, že rysa na Šumavě vidíme rádi, zato medvěda ani náhodou

Z loňského rozsáhlého výzkumu mapujícího postoje místních obyvatel, návštěvníků i starostů šumavských obcí k velkým savcům vyplynulo, že rys je vítaným symbolem návratu divoké přírody, vlk budí rozpaky a medvěd naráží na téměř jednoznačný odpor.

Návrat rysa ostrovida je na Šumavě obecně přijímán velmi pozitivně. Zvíře, které je součástí místní přírody už více než čtyřicet let, většina lidí vnímá jako přirozenou součást krajiny. Tři čtvrtiny místních obyvatel z rysa nemají strach a 69 % dotázaných považuje jeho přítomnost za správnou. Opatrnější jsou starostové obcí, podporu rysovi vyjádřilo 59 % z nich. Podstatně rozporuplnější je vztah k vlkovi. Přestože 78 % místních obyvatel souhlasí s tím, že vlk na Šumavu patří, téměř polovina z něj má obavy. Ještě vyšší strach vyjadřují turisté, kterých se vlka obává 58 %.

Data zároveň ukazují posun v čase. Zatímco v roce 2018 podporovalo rozšiřování vlka 71 % místních, dnes je to už jen 44 %. Přítomnost vlčích smeček po roce 2017 tak podle autorů průzkumu změnila nadšení v opatrnou akceptaci. Zcela odmítavý postoj se napříč skupinami ukazuje u medvěda. Pro 89 % místních obyvatel jde o velmi nebezpečné zvíře a 75 % z nich by se v případě jeho výskytu bálo chodit do lesa. Návrat medvěda by si přálo jen 29 % místních a podporu ne našel ani u jediného starosty šumavské obce. O něco vstřícnější jsou návštěvníci, z nichž by se pro návrat medvěda vyslovilo 46 %.

Debata se vedla i o zubrovi, jehož případné vypuštění se na Šumavě řeší už třicet let. Starostové tuto možnost jednoznačně odmítají. Místní obyvatelé jsou rozděleni. Polovina jich sice považuje zubra za nebezpečné zvíře, zároveň ale stejný podíl podporuje jeho návrat. Větší podporu má varianta chovu v uzavřených výbězích, takzvaná „zubří zoologická“. Turisté jsou v tomto ohledu neoptimističtější, návrat zubra by uvítalo 62 % z nich. Pozitivně naopak vychází los evropský. Jeho přítomnost podporuje polovina místních obyvatel a 54 % by bylo pro posílení populace. Podobně se vyjadřují i návštěvníci a u starostů nemá los prakticky žádné odpůrce.

Velkou finanční pomocí byl finanční příspěvek z OPŽP, díky němuž se v loňském roce dokončil projekt „Modernizace a rozvoj Záchrané stanice Klášterec“. Důvodem k realizaci tohoto projektu byla snaha o zlepšení podmínek ve stávajících voliérách a rozšíření kapacity stanice, protože každoročně se zvyšuje počet výjezdů a ošetřovaných zvířat. „Ještě před vyhlášením dotačního programu pro záchrané stanice jsme díky darům pana Havla mohli postavit několik voliér. Když byla možnost požádat MŽP o peníze z Operačního programu Životní prostředí, který je spolufinancován z Evropské unie, zrodila se myšlenka modernizace záchrané stanice. Na realizaci se podílely zaměstnanci Správy národního parku Šumava, projektantka, stavební dozor a stavební firma,“ říká Kristýna Falková. „Inspiraci pro návrh úprav a výstavbu jsme hledali u okolních záchraných stanic a vycházeli jsme i z vlastních zkušeností ze současného provozu,“ přibližuje.

Realizace probíhala ve dvou etapách, V první etapě došlo k výstavbě nových voliér, ve druhé etapě pak k rekonstrukci a vylepšení stávajících zařízení. „Díky tomuto projektu se zlepšilo welfare ošetřovaných zvířat i dlouhodobých pacientů a stejně tak podmínky pro ošetřovatele,“ hodnotí Kristýna Falková přínosy uskutečněného projektu.

Jelikož byly finanční prostředky i tak omezené, nebylo možné do projektu zahrnout všechny stavby, jako například velkou oddělenou

bezkontaktní voliéru pro šelmy z volné přírody s možností opětovného vypuštění do volné přírody po jejich rekonvalescenci. „Ten pár měsíců po dokončení jsme řešili příjem rysího sirotka, který díky této rekonstrukci mohl být umístěn do jedné z nově postavených voliér,“ vzpomíná Kristýna Falková na závěr.

Moderní stanice tak ve své současné podobě nabízí hlavní budovu voliér a v ní například projekční místnost k environmentálnímu vzdělávání, karanténu nebo odchovnu myši, budo-

ZAŘÍZENÍ jednotlivých kotců, výběhů a voliér umožňuje kvalitní poskytování péče pro každé divoké handicapované zvíře.

BUDOVA S VOLIÉRAMI byla obložena přírodními materiály, aby co nejvíce splývala s krajinou, měla jednoduchou konstrukci s dřevěnými prvky

vu zázemí s ošetřovnou, přípravnou a sklady krmiv, kanceláří obsluhy a klubovnou, rehabilitační rozletovou voliéru, která slouží pro zvýšení fyzické kondice vyléčeného zvířete před jeho vypuštěním do volné přírody, a oplocený zhruba sedmihektarový areál.

Záchraná stanice živočichů Klášterec je otevřena také veřejnosti, od dubna do října tu každou středu v 11 a 13 hodin v multifunkčním sále probíhají přednášky. ●

Umístění stanice bylo vybráno vzhledem k výhodné pozici centrálního místa v návaznosti na veterinární služby s kompletním vybavením.

▶ Peníze z OPŽP pomáhají záchranným stanicím po celé republice.

V Plzni modernizovali záchrannou stanici

Dobrovolný ekologický spolek - ochrana ptactva (DES OP) nechal kompletně opravit a modernizovat záchrannou stanici živočichů Plzeň na Doubravce. Přispěla k tomu i dotace z Operačního programu Životní prostředí.

Stanice byla dokončena a zkolaudována loni v listopadu. Výstavba se nečekaně prodražila, stanici zachránilo město Plzeň a Plzeňský kraj. „Toto léčebné zařízení pro živočichy je po rekonstrukci už plně funkční a patří mezi nejvyšší kvalitu svého druhu v České republice. Od začátku fungování má za sebou spolek tisíce výjezdů, nyní získal důstojné, kvalitní, a hlavně moderní zázemí pro léčení zvířat. Na rekonstrukci jsme už dřívě poskytl z rozpočtu města šest milionů korun, vzhledem k tomu, že se cena finálního díla včetně nezbytného vybavení oproti původním odhadům vyšplhala místo 24 na 30 milionů korun, rozhodli jsme o poskytnutí dalších tří milionů korun. Chybějící finance spolek sám o sobě není schopen dát dohromady,“ uvedl primátor Plzně Roman Zarzycký.

Zbýlé tři chybějící miliony dle dohody přislíbil Plzeňský kraj, Záchranná stanice živočichů totiž pokrývá nejen oblast Plzně, ale i část regionu.

Na modernizaci stanice získal DES OP, jenž má 60 členů a zhruba 200 dobrovolníků, desetimilionovou dotaci z evropského Operačního programu Životní prostředí. Příprava nové stavby, tedy vypracování projektu a získání stavebního povolení, tr-

valy tři roky, samotná stavba rok a půl. Po rekonstrukci je stanice větší, jak prostorově, tak kapacitně. Může přijmout více zvířat v jeden moment a také je připravena na větší druhy, jako je třeba orel, mořský jeřáb či bobr.

Záchranná stanice živočichů byla zkolaudována v roce 1995. Původně sloužila jen pro ptactvo. Po vzniku národní sítě záchranných stanic kolem roku 2000 byla

přetřansformována v záchrannou stanici pro všechny volně žijící druhy. Stanice je léčebným areálem, poraněným zvířatům poskytně péči a klid a po vyléčení je vrací do přírody. „Odstraňujeme pouze škody napáchané na zvířatech civilizacími faktory – tedy nárazy do skla, poranění o dráty, srážky s autem, pády do bazénů, kominů a šachet, otravy chemikáliemi a podobně. Vše, co se na přírodu tlačí ze strany lidí,“ uvedl Karel Makoň, předseda DES OP. ●

▶ V Bartošovicích se postarají i o velké savce

Záchranná stanice v Bartošovicích dokončuje rehabilitačního zařízení pro velké savce. Využívá pro to i dotace z Operačního programu Životní prostředí.

Rehabilitačního zařízení bude mít speciální výběh o rozloze téměř 3000 čtverečních metrů. Záchranná stanice Bartošovice vybuduje kvalitní zázemí pro předvypouštěcí péči o velké savce, jako je vlk, los nebo rys.

„Kapacita záchranné stanice byla před 15 lety projektována na zhruba tisícovku přijímaných živočichů ročně. V současnosti už ale péči potřebuje trojnásobek zvířat. Navíc v našem kraji stále chybí rehabilitační zařízení pro velká zvířata. Proto je skvělé, že se v Bartošovicích pustili do komplexní modernizace a že projekt získal prostředky z Operačního programu Životní prostředí. Přispěje i Moravskoslezský kraj, význam činnosti stanice pro naši přírodu a její biodiverzitu je nepopiratelný,“ uvedl radní Moravskoslezského kraje pro životní prostředí Pavel Staněk a vysvětlil, že projekt za 13,8 milionu korun zahrnuje kromě vybudování rehabilitačního zařízení s výběhem také rekonstrukci prostor pro intenzivní péči, výměnu střechy nebo třeba elektroinstalace a pořízení potřebného vybavení.

Celková modernizace záchranné stanice má být dokončena na podzim 2028, reha-

bilitační výběh by měl být hotový do konce března. Jeho technické řešení zajistí bezpečný provoz a zabrání únikům zvířete. Bude mít podhrabové desky, vysoké oplocení a elektrické ohradníky se záložním zdrojem.

„Bartošovičká stanice už několik případů zraněných velkých savců řešila. Naposledy jsme měli v péči mladou vlčici Dorku, která se nakonec do volné přírody vrátit nemohla, a tak jsme jí našli domov v belgické stanici pro vlky. Celá její rekonvalescence by možná byla rychlejší, kdyby se mohla ve správný čas přesunout do rehabilitačního výběhu. Ten je, pokud to kondice zvířete dovolí, jakousi mezifází před návratem do volné přírody. Tento způsob péče je v souladu s požadavky na takzvané welfare zvířat. Jsem rád, že se nám i s přispěním kraje podařilo začít s modernizací stanice. Žvýšíme

nejen naši kapacitu, ale i bezpečnost a efektivitu péče,“ řekl vedoucí záchranné stanice Petr Orel.

Záchranná stanice v Bartošovicích, provozovaná spolkem ZO ČSOP Nový Jičín, je součástí Národní sítě záchranných stanic v ČR a pokrývá převážnou část území Moravskoslezského kraje. Záchranná stanice pro volně žijící živočichy v Bartošovicích se zabývá od roku 1983 záchranou zraněných nebo handicapovaných volně žijících živočichů, zejména jejich léčením, rehabilitací, přípravou na vypouštění a vlastním návratem do přírody. Trvale handicapované jedince, které již nelze vrátit zpět do přírody, využívá stanice k záchranným a výukovým programům. ●

V rubrice Otázky a odpovědi přinášíme odpovědi na otázky, které jsou určeny zájemcům a žadatelům o dotační podporu. Tato sekce reaguje na dotazy, které vyvstávají v průběhu seznamování se s podmínkami jednotlivých výzev i během samotného procesu podávání žádostí. V tomto čísle poskytujeme odpovědi na dotazy k výzvě TRANSGov 1/2024 z Modernizačního fondu.

Jak se bude posuzovat dodržení parametrů vozidel pořízených mezi prvním a druhým kolem výzvy?

Skutečně pořízené vozidlo podpořené ve druhém kole výzvy musí být stejné kategorie dle katalogu vozidel vyplněné v příloze č. 2 předložené v prvním kole výzvy, tj. stejného typu (EMÚ/BEMU), a musí spadat do stejného rozsahu počtu sedadel (vč. sklopných).

Je možné změnit mezi prvním a druhým kolem ve výzvě počet a typ podpořených vozidel?

Ano, v odůvodněných případech (např. v důsledku zadávacího řízení nebo ve vazbě na vývoj na straně infrastruktury) a po odsouhlasení změny poskytovatelem podpory je možné v žádosti do druhého kola výzvy změnit počet, velikost a typ pořizovaných vozidel. V takových případech však nesmí mezi prvním a druhým kolem výzvy dojít k poklesu roční úspory energie a emisí CO₂ na zvoleném souboru linek. Změna také nepovede k navýšení požadované výše a míry dotace oproti žádosti z prvního kola.

V jakých případech může být podpořené vozidlo nasazeno na jiných dopravních výkonech, než bylo uvedeno v příloze č. 2 výzvy?

Na jiných dopravních výkonech může být podpořené vozidlo nasazeno po výslovném odsouhlasení poskytovatelem dotace v mimořádných a odůvodněných případech. Jedná se např. o situaci, kdy po uvedení nového vozidla do provozu dojde k modernizaci navazujícího úseku trati, která umožní provoz podpořeného vozidla i na této nově zmodernizované trati, nebo např. v případě, kdy v rozporu s Konceptí (viz bod 12.2 výzvy) nedojde v době uvedení nového vozidla do provozu k vybudování potřebné infrastruktury pro jeho provoz. Nesmí tím však dojít k výraznému poklesu ročního vozidlového výkonu flotily.

Výše dotace je v prvním kole výzvy stanovena na 70 % z katalogové ceny vozidla. Je takto stanovena výše dotace konečná, nebo se může ve druhém kole výzvy ještě změnit?

V prvním kole výzvy je stanovena maximální možná výše dotace. Dotace se ve druhém kole výzvy nemůže zvýšit. Maximální je i míra podpory 70 %. Konečná výše dotace se však může ve druhém kole výzvy snížit, pokud pořizovací cena podpořeného vozidla bude nižší než jeho katalogová cena. V takovém případě bude výše dotace 70 % ze skutečné pořizovací ceny vozidla.

Foto: Shutterstock/PhotonCatcher

Co se rozumí náhradou vozidla a jak bude nahrazení vozidel žadatel dokládat?

Náhradou vozidla se rozumí, že minimálně stejný počet vozidel, jako je počet nových vozidel pořizovaných s podporou, bude z registru drážních vozidel vyřazen. Žadatel tuto skutečnost nedokládá, kontrolu provádí sám SFŽP ČR ve spolupráci s MD.

Ve výzvě (druhé kolo) je uvedeno, že projekt musí být ukončen nejpozději do konce roku 2032. Pokud žadatel v žádosti prvního kola výzvy zadal dřívější termín uvedení vozidel do provozu, je tímto termínem vázán, nebo

pro všechny projekty předložené do druhého kola výzvy platí termín 31. prosince 2032?

Pro všechny projekty je závazný pouze termín 31. prosince 2032.

Jakým způsobem má dopravce jakožto žadatel ve druhém kole výzvy zajistit ustanovení bodu 11.1 e) výzvy, tedy provozování vozidel na dopravních výkonech uvedených v žádosti prvního kola výzvy, po dobu udržitelnosti projektu?

Dopravce jakožto žadatel ve druhém kole výzvy musí zajistit součinnost při případném převodu vozidel na jiného dopravce, pokud původní dopravce (žadatel) bude mít s krajem uzavřenu smlouvu o veřejných službách podle zákona o veřejných službách na dopravní výkony na dobu kratší, než je doba udržitelnosti projektu. Za dodržení této podmínky výzvy je v tomto případě primárně odpovědný kraj jakožto žadatel v prvním kole výzvy.

V souhlasném stanovisku SFŽP ČR, které tvoří povinnou přílohu druhého kola výzvy, se kraj zavazuje k zajištění provozu na uceleném souboru linek, který byl hodnocen v prvním kole výzvy, a to minimálně po dobu pěti let od ukončení projektu. Musí kraj tuto podmínku zajistit prostřednictvím jediného dopravce, který bude žadatelem ve druhém kole výzvy?

Ne, pokud dopravce (žadatel) bude mít v době podání žádosti s krajem uzavřenu platnou smlouvu o veřejných službách podle zákona o veřejných službách na dopravní výkony na dobu kratší než pět let od ukončení projektu, je možné podmínku splnit i převodem vozidel na jiného dopravce pod závazkem veřejné služby na bezprostředně navazující období. ●

PROSTŘEDKY z Modernizačního fondu,

který je financován ze systému emisních povolenek, směřují do následujících prioritních oblastí:

- výroba a využití energie z obnovitelných zdrojů, včetně obnovitelného vodíku,
- vytápění a chlazení z obnovitelných zdrojů,
- snížení celkové spotřeby energie prostřednictvím zlepšení energetické účinnosti,
- skladování energie a modernizace energetických soustav,
- podpora domácností s nižšími příjmy s cílem řešit energetickou chudobu a modernizovat jejich systémy vytápění,
- spravedlivá transformace v regionech závislých na uhlíku.

Operační program Životní prostředí – VYHLÁŠENÉ

	Číslo výzvy a opatření	Ukončení příjmu	Alokace
AOPK ČR 15	Podpora přizpůsobení se změně klimatu, prevence rizika katastrof a odolnosti vůči nim Podpora přírodě blízkých opatření v krajině a sídlech	30. 6. 2026	200 mil. Kč
AOPK ČR 16	Posilování ochrany a zachování přírody, biologické rozmanitosti a zelené infrastruktury Podpora přírodních stanovišť a druhů a péče o nejcennější části přírody a krajiny	30. 6. 2026	200 mil. Kč
67	Průzkum kontaminace životního prostředí Projekty průzkumu rozsahu znečištění horninového prostředí a rizik s ním spojených, včetně návrhu efektivního řešení	29. 4. 2026	150 mil. Kč
72	Ekologické zátěže Sanace nejzávažněji kontaminovaných lokalit	10. 11. 2026	1 700 mil. Kč
73	Vodní a vegetační krajinné prvky Tvorba nových a obnova stávajících přírodě blízkých vodních a vegetačních prvků. Určena je pro méně rozvinuté regiony	30. 6. 2026	400 mil. Kč
79	Budování infrastruktury potravinových bank Podpora potravinových bank na celém území ČR	4. 1. 2027	200 mil. Kč
83	Úprava lesních porostů směrem k přirozené struktuře a druhové skladbě za účelem posílení jejich stability	31. 3. 2026	150 mil. Kč
84	Veřejná zelen Revitalizace sídelní zeleně ve veřejném prostoru	30. 6. 2026	200 mil. Kč
86	Zachytávání srážkových a šedých vod a jejich další využití Technologie pro akumulaci, úpravu a rozvod srážkových vod či šedých vod ve veřejných budovách	30. 4. 2026	700 mil. Kč
88	Systémy předpovědi a varování před povodněmi a suchem Budování a modernizace komplexního systému předpovědní služby zahrnující včasné výstrahy na celostátní úrovni	15. 5. 2026	110 mil. Kč
92	Prevence škod způsobených šelmami a dravci Pomoc podnikajícím chovatelům hospodářských zvířat v režimu podpory de minimis, aby mohli zabezpečit svá stáda	31. 3. 2026	10 mil. Kč
93	Prevence škod způsobených šelmami a dravci Týká se škod způsobených zvláště chráněnými druhy živočichů. Pomoc chovatelům hospodářských zvířat, aby mohli zabezpečit svá stáda	31. 3. 2026	20 mil. Kč
95	Systémy pro posuzování a vyhodnocení znečištění ovzduší Pořízení a modernizace systémů pro posuzování a vyhodnocení úrovně znečištění ovzduší a systémů pro archivaci a zpracování jejich údajů	15. 5. 2026	500 mil. Kč
98	Systémy pro posuzování znečištění ovzduší Výstavba a obnova systémů pro sledování a hodnocení kvality ovzduší	28. 8. 2026	100 mil. Kč
104	Podpora přírodě blízkých opatření v krajině a sídlech Tvorba a obnova přírodě blízkých vodních a vegetačních prvků v krajině a sídlech	30. 6. 2026	330 mil. Kč
108	Prevence a řízení antropogenních rizik Zkvalitnění monitoringu životního prostředí, zefektivnění kontrolních procesů a zdokonalení prevence	18. 11. 2026	60 mil. Kč

Modernizační fond

	Číslo výzvy a opatření	Ukončení příjmu	Alokace
ELEGRID 1/2025	Modernizace a rozvoj elektrizační soustavy Navýšení kapacity elektrizační soustavy za účelem modernizace energetických systémů a zvýšení podílu OZE	29. 1. 2027	10 000 mil. Kč
ENERGov 1/2025	Energetické úspory památkově chráněných budov Podpora úsporných opatření u památkově chráněných či architektonicky cenných budov veřejného sektoru	30. 4. 2026	500 mil. Kč
KOMUNERG 1/2025	Rozvoj energetických společenství Podpora energetických společenství, které povedou k výrobě a maximálnímu využití obnovitelné elektřiny v místě jejího vzniku	31. 12. 2027	1 000 mil. Kč
SMARTNET 1/2025	Modernizace veřejného osvětlení Komplexní obnova a modernizaci soustav veřejného osvětlení s cílem snížení konečné spotřeby energie	30. 9. 2026	500 mil. Kč
TRANSGov 1/2024	Modernizace dopravy (II. kolo) Druhé kolo výzvy na podporu energetických úspor v osobní železniční dopravě formou pořízení nových železničních vozidel	31. 3. 2027	15 000 mil. Kč
TRANSCOM 1/2025	Pořízení elektrických lokomotiv pro nákladní dopravu Výměna starých neekologických hnacích vozidel za moderní elektrické lokomotivy	30. 10. 2026	3 500 mil. Kč
TRANSGov 2/2025	Elektrizace železničních tratí Elektrifikace železničních tratí za účelem energetických úspor a zvyšování energetické účinnosti v dopravě	31. 3. 2027	7 175 mil. Kč
TRANSCOM 2/2025	Bezemisní silniční nákladní doprava Výměna nákladních aut se vznětovými motory za elektrická nákladní vozidla	30. 11. 2026	960 mil. Kč
RES+ 6/2025	Agrofotovoltaické elektrárny Instalace nových agrofotovoltaických elektráren a systémů akumulace vyrobené elektřiny	30. 6. 2027	300 mil. Kč

Národní program Životní prostředí

	Číslo výzvy a opatření	Ukončení příjmu	Alokace
NPO 1/2024	Energetická osvěta a dotační poradenství Zajištění poradenství a administrativní podpora pro žadatele v rámci NZÚ Light	30. 4. 2026	1 000 mil. Kč
15/2024	Péče o krajinné prvky Péče o vybrané krajinné prvky evidované v LPIS jako ekologicky významné prvky	31. 3. 2026	100 mil. Kč
3/2025	Čištění odpadních vod v krasových oblastech Zlepšení kvality povrchových a podzemních vod v krasových oblastech CHKO Český kras a CHKO Moravský kras	31. 12. 2026	200 mil. Kč
4/2025	Odstranění stavebních materiálů s obsahem azbestu (pro zemědělce) Podpora ekologického odstraňování střešních krytin a krovů s obsahem azbestu u zemědělských objektů	1. 6. 2026	100 mil. Kč
5/2025	Větrací systémy s rekuperací tepla Opatření eliminujících nadměrné koncentrace CO ₂ a teplotní diskomfort ve školských budovách	30. 6. 2026	100 mil. Kč
6/2025	Domovní čistírny odpadních vod Soustavy DČOV do kapacity 50 EO v oblastech, kde není možnost připojení ke stokové síti zakončené ČOV	6. 1. 2027	300 mil. Kč
9/2025	Národní park Křivoklátsko Zlepšení životního prostředí a kvality života občanů v obcích na území plánovaného národního parku	31. 12. 2026	100 mil. Kč
10/2025	Zelená stuha Pro obce oceněné titulem „Zelená stuha“ a „Zelená stuha ČR“ v letech 2025–2027	3. 4. 2028	33 mil. Kč
NPO 14/2025	Poradenství pro samosprávy – koncepční dokumenty v oblasti klimatu a energetiky (SECAP+) Zpracování klimaticko-energetických strategických a koncepčních dokumentů a akčních plánů	30. 9. 2026	150 mil. Kč
NPO 16/2025	Základní poradenství – semináře Poskytování energetické osvěty a motivace vlastníků budov ke komplexním renovacím	30. 9. 2026	140 mil. Kč
NPO 17/2025	Školení energetických poradců a manažerů Podpora energetického vzdělávání a zvyšování odborných kompetencí	30. 9. 2026	27,5 mil. Kč
18/2025	Budování návštěvnické infrastruktury ve zvláště chráněných územích Budování návštěvnických středisek pro velkoplošná zvláště chráněná území vyhlášená v roce 2025	30. 4. 2026	200 mil. Kč
19/2025	Přírodě blízká protipovodňová opatření a revitalizace vodních toků Protipovodňová opatření a revitalizace a renaturace vodních toků a niv	30. 9. 2026	3 000 mil. Kč
22/2025	Záchranné stanice Podpora zajištění vhodných podmínek pro péči o velké šelmy v záchranných stanicích	31. 3. 2026	35 mil. Kč
23/2025	Likvidace vrtů Likvidace nepotřebných hydrogeologických vrtů, které představují riziko ohrožení životního prostředí	31. 12. 2029	50 mil. Kč
25/2025	Čištění odpadních vod v krasových oblastech II Výstavba a modernizace čistíren a kanalizací v obcích uvnitř nebo v okolí CHKO Český a Moravský kras	31. 12. 2027	1 000 mil. Kč
26/2025	Recyklace textilu Zpracování, třídění a materiálové využití odpadního textilu	30. 6. 2027	80 mil. Kč
28/2025	Podpora opatření v péči o přírodu a krajinu – resortní organizace Podpora biodiverzity, posílení ekologické stability krajiny a zlepšování dochovaného přírodního a krajinného prostředí v chráněných územích	4. 1. 2027	400 mil. Kč
29/2025	Zpracování územně plánovacích dokumentací obcí v CHKO a NP Obce na území CHKO a NP budou podpořeny v přípravě a zpracování územně plánovacích dokumentací	30. 6. 2026	20 mil. Kč

Odebírejte **Prioritu** v elektronické podobě!

Spotřebujeme **méně** papíru,
nafty a energií

Dostanete ji **hned** v den vydání

Přistane vám **do e-mailu**

priorita.cz

Operační program Spravedlivá transformace

	Číslo výzvy a opatření	Ukončení příjmu	Alokace
KVK / 19		30. 4. 2026	50 mil. Kč
ULK / 20	Řemeslné inkubátory	30. 4. 2026	300 mil. Kč
MSK / 21	Podpora vzniku řemeslných dílen	30. 4. 2026	200 mil. Kč
MSK / 27	Obnova území – příroda a krajina	31. 3. 2026	225 mil. Kč
	Individuální projekty na obnovu přírody a krajiny		
KVK / 28	Obnova území – infrastruktura	30. 4. 2026	60 mil. Kč
ULK / 29	Výstavba a modernizace komunikací pro cyklisty, zpřístupnění lokalit s přírodní, kulturní nebo technickou hodnotou	30. 4. 2026	120 mil. Kč
MSK / 30		30. 4. 2026	275 mil. Kč
KVK / 31	Vzdělávání ve firmách	30. 6. 2026	60 mil. Kč
MSK / 33	Profesní vzdělávání a rekvalifikaci zaměstnanců ve firmách zasažených transformací	4. 1. 2027	360 mil. Kč
Výzva I.	Úvěr Transformace pro Karlovarský, Ústecký a Moravskoslezský kraj	31. 12. 2026	3 370 mil. Kč
	Bezúročné úvěry NRB na podporu investičních aktivit malých a středních podnikatelů		
MSK / 34	Obnova území – strategické brownfieldy	31. 3. 2026	500 mil. Kč
	Příprava projektové dokumentace a budování technické infrastruktury pro projekty tzv. strategických brownfieldů		
ULK / 58	Posílení sociální stability	30. 4. 2026	400 mil. Kč
KVK / 59	Výzva pro obce na podporu vzdělávání a zaměstnanosti mladých lidí	30. 4. 2026	150 mil. Kč
KVK / 62	Zájmové vzdělávání a osvěta	30. 4. 2026	25 mil. Kč
ULK / 63	Vzdělávací a osvětové programy související s klimatickou změnou a možností adaptace regionu	30. 4. 2026	25 mil. Kč
MSK / 64		30. 4. 2026	40 mil. Kč
KVK / 78		30. 4. 2026	120 mil. Kč
ULK / 79	Veřejné služby, kultura, sport, rekreace II	30. 4. 2026	450 mil. Kč
MSK / 80		30. 4. 2026	200 mil. Kč
ULK / 85	Koncepce a příprava projektů II	30. 4. 2026	20 mil. Kč
MSK / 86	Individuální projekty s cílem obnovy území	30. 4. 2026	40 mil. Kč
ULK / 89	Podpora oběhového hospodářství	30. 6. 2026	100 mil. Kč
	Třídění, dotřídování, úprava a zpracování vybraných odpadů		
ULK / 92	Snižování energetické náročnosti veřejných budov	30. 6. 2026	400 mil. Kč
MSK / 93	Podporované jsou komplexní úspory	30. 6. 2026	125 mil. Kč
ULK / 95	Snižování energetické náročnosti ve veřejné infrastruktuře	30. 6. 2026	200 mil. Kč
	Snížení energetické náročnosti gastro provozů, prádelen nebo dalších technologických zařízení		
KVK / 100	Digitální inovace v oblasti záchranných a bezpečnostních složek Karlovarského kraje	31. 3. 2026	350 mil. Kč
	Vznik integrovaných digitálních center, digitálních platforem a nástrojů pro efektivní správu dat		
KVK / 101	Vouchery pro podnikatele II	30. 4. 2026	50 mil. Kč
ULK / 102	Výzva je vyhlášena za účelem poskytnout finanční podporu na realizaci zastřešujících projektů	30. 4. 2026	215 mil. Kč
KVK / 103	Kulturní a kreativní centra – Karlovarský kraj	31. 8. 2026	70 mil. Kč
	Rozvoj kulturních a kreativních odvětví v regionu vytvořením technického zázemí a infrastruktury prostřednictvím rekonstrukcí stávajících objektů		
MSK / 104	Podpora výzkumu a vývoje v Moravskoslezském kraji	13. 5. 2026	450 mil. Kč
	Posílení výzkumné kapacity vědeckých pracovišť a zvýšení kvality vědeckých týmů		
KVK / 105	Příprava strategických projektů pro programové období 2028+	30. 7. 2026	30 mil. Kč
ULK / 106	Poskytnutí finanční podpory na přípravu strategických projektů pro programové období 2028–2034.	30. 7. 2026	50 mil. Kč
MSK / 107		30. 7. 2026	50 mil. Kč

SLEDUJTE SOCIÁLNÍ SÍŤ

STÁTNÍHO FONDU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR
A UŽ VÁM NIC NEUNIKNE!

X – denně nejnovější výzvy, novinky, akce a zprávy z oboru
LinkedIn – statistiky, krajská pracoviště, aktuální nabídky pracovních a služebních míst, zprávy a novinky
youtube.com – podrobné videonávody, spoty k zajímavým tématům, záznamy webinářů a další...
Instagram – akce, aktuality a úspěšné projekty

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Zabezpečený svah už není rizikový

V Kraslicích na Karlovarsku se na první pohled nenápadný svah v ulici Na Stráni stal rizikem. Pohyby půdy postupně ohrožovaly nejen silnici, ale především bezpečnost lidí. Proto se město rozhodlo provést jeho odbornou stabilizaci a sanaci. Řešením je vybudování nové opěrné konstrukce v podobě moderní mikrozáporové stěny, která dokáže účinně zpevnit nestabilní terén a zabránit dalším sesuvům. Stěna funguje i jako preventivní opatření.

Celkové způsobilé výdaje
5 563 449 Kč
Dotace z EU
4 450 759 Kč

Program: Operační program Životní prostředí
Příjemce podpory: město Kraslice

Zelená střecha ochlazuje klima ve škole

V areálu Základní školy Na Výsluní v Uherském Brodě se rozběhl projekt, který nejen změnil vzhled budovy, ale také proměnil přístup ke školnímu prostředí i hospodaření s vodou. Na škole nahradili původní, technicky dožilé ploché dvouplášťové střechy na jednotlivých pavilonech novými, jednoplášťovými střechami s extenzivní vegetací. Střechy významně přispívají ke zlepšení mikroklimatu v budově i jejím okolí. Projekt navazuje na dřívější kroky školy v oblasti nakládání se srážkovými vodami.

Celkové způsobilé výdaje
4 781 062 Kč
Dotace z EU
4 063 903 Kč

Program: Operační program Životní prostředí
Příjemce podpory: město Uherský Brod

Foto: město Uherský Brod

Děti poznávají přírodu v přirozeném prostředí

Areál mateřské školy v Komenského ulici v Karlových Varech prošel viditelnou a smysluplnou proměnou. Na školním pozemku vznikl prostor, který dětem nabízí nejen více zeleně, ale také nové možnosti k poznávání, hře a přirozenému učení pod širým nebem. Úpravy se dotkly plochy o celkové rozloze 890 m². Zahrada dostala novou podobu díky výsadbě stromů a založení záhonů. Děti mohou pozorovat změny v přírodě během roku, sledovat růst rostlin a postupně si vytvářet vztah k okolnímu prostředí.

Celkové způsobilé výdaje
729 238 Kč
Dotace ze SFŽP ČR
500 000 Kč

Program: Národní program Životní prostředí
Příjemce podpory: MŠ Karlovy Vary

Obnova Hodonína po tornádu pokračuje

V Hodoníně pokračuje systematická obnova zeleně, která utrpěla ničivou živelní pohromou v červnu roku 2021. Uskutečnila se druhá ze tří plánovaných etap rozsáhlého projektu. Aktuální fáze se zaměřila nejen na novou výsadbu stromů a keřů, ale také na odborné ošetření stávajících dřevin, které byly bouří poškozeny, avšak měly šanci na další život. Díky arboristickým zásahům se podařilo zachovat cennou zeleň a prodloužit její životnost, což je důležité jak z ekologického, tak z estetického hlediska.

Celkové způsobilé výdaje
1 560 506 Kč
Dotace ze SFŽP ČR
1 560 506 Kč

Program: Národní program Životní prostředí
Příjemce podpory: město Hodonín

Město rozšířilo síť cyklostezek

V Havířově směřují k bezpečnější a přívětivější městské dopravě. Jedním z projektů je oprava a modernizace komunikace vyhrazené pro cyklisty na Národní třídě, kde vznikla nová cyklostezka. Nově budovaný úsek byl realizován formou rekonstrukce stávajících chodníků, které byly přizpůsobeny tak, aby vznikl jasně oddělený prostor pro cyklisty a pro pěší. Přehledné uspořádání přispívá k lepší orientaci a plynulejšímu pohybu v této frekventované části města. Cyklostezka navazuje na stávající síť městských cyklotras a pomáhá ji dále propojovat.

Program: Operační program Spravedlivá transformace

Příjemce podpory: město Havířov

Celkové způsobilé výdaje
7 903 706 Kč

Dotace z EU
6 718 150 Kč

Foto: město Havířov

Nové kino nabízí perfektní obraz i zvuk

Opravené kino v Podbořanech na Ústecku se po rekonstrukci proměnilo v prostor, který klade důraz nejen na špičkový obraz a zvuk, ale také na pohodlí a maximální divácký komfort. Pohodlná sedadla s variabilními područkami umožňují divákům upravit si prostor podle vlastních potřeb. Technologickým srdcem kina je nejmodernější laserový projektor, který přináší ostrý, jasný a barevně věrný obraz. Díky technologii HFR (High Frame Rate) je projekce plynulejší a realističtější. Kino je vybaveno špičkovým prostorovým systémem Dolby 7.1.

Program: Operační program Spravedlivá transformace

Příjemce podpory: město Podbořany

Celkové způsobilé výdaje
7 500 000 Kč

Dotace z EU
6 000 000 Kč

Foto: město Podbořany

Panely na čistírně a kulturním domě šetří peníze

Obec Přibice učinila další důležitý krok k energetické soběstačnosti a udržitelnému provozu obecních budov. Na kulturním domě a čistírně odpadních vod byly nově vybudovány fotovoltaické elektrárny. Fotonvoltaická elektrárna instalovaná na kulturním domě disponuje výkonem 49,61 kWp a je doplněna akumulčním systémem o kapacitě 36 kWh. Díky tomu může obec vyrobenou elektřinu efektivně využívat i v době, kdy slunce nesvítí. Významným přínosem je také instalace na čistírně odpadních vod, která patří mezi energeticky náročnější obecní provozy.

Program: RES+ Modernizační fond

Příjemce podpory: obec Přibice

Celkové způsobilé výdaje
4 589 119 Kč

Dotace z EU
2 249 718 Kč

Fotovoltaika snižuje spotřebu obce

Obec Ústí na Přerovsku se rozhodla využít potenciál obnovitelných zdrojů a nechala nainstalovat fotovoltaické elektrárny hned na několika klíčových veřejných budovách – na mateřské škole, obecní knihovně a čistírně odpadních vod. Každý z objektů získal řešení navržené na míru svému provozu. Součástí instalací jsou spolehlivé moderní technologie doplněné o bateriová úložiště. Díky tomu se obec stává méně závislou na dodávkách z distribuční sítě a dokáže lépe hospodařit s vlastní vyrobenou elektřinou.

Program: RES+ Modernizační fond

Příjemce podpory: obec Ústí

Celkové způsobilé výdaje
5 815 138 Kč

Dotace z EU
2 520 584 Kč

Foto: obec Ústí

Foto: Shutterstock/ mommyjarie

► VYUŽITÍ DRONŮ MÁ POZITIVNÍ DOPAD NA EKOLOGII ZEMĚDĚLSTVÍ

S využitím dronů v zemědělství přichází nová, ještě nedávno jen těžko představitelná vlna modernizace. Zdá se, že jde o revoluci v kdysi velmi tradičním odvětví. Nabízí cestu, jak maximálně zvýšit efektivitu a dosáhnout největší možné míry trvalé udržitelnosti. **Nutně tak vyvstává zásadní otázka, jak moc je dronové zemědělství šetrné vůči životnímu prostředí.**

Ekologická stopa zemědělského hospodaření je palčivým globálním tématem posledních desetiletí. Využití dronů v zemědělství by na ni snad mohlo přinést mnoho uklidňujících odpovědí: drony by mohly hrát zásadní roli ve snižování negativních dopadů na přírodní prostředí planety, podpořit stávající metody trvalé udržitelnosti a přinést metody další, nové, ekologičtější.

Efektivnější kontrola

Výhod nabízí využití dronů nemálo. S pomocí jejich ptačího zraku z výšky má zemědělec přístup k naprosto přesnému náhledu a následnému zhodnocení půdy, na níž hospodaří, i úrody, o kterou se stará. Může tak mnohem přesněji plánovat dávkování závlahy, včetně mikrozavlažování, hnojiv i pesticidů, což ve výsledku nejenže snižuje ekologickou stopu jeho farmaření, ale přináší i zdravější produkci a lepší výtěžnost. Drony vybavené pracovanějšími čidly navíc

dokážou analyzovat stav půdy na pozemku a zemědělec může na základě těchto údajů vytvořit plán, kde přidat a kde naopak ubrat, co se prostředků a péče týče. Namísto toho, aby sáhl po plošných postřicích, může je na

základě údajů z dronu zacílit jen tam, kde je jich opravdu zapotřebí. Ekosystém farmy pak nepodléhá tak velké zátěži, je chráněnější: spotřeba chemie je zredukována na nutné minimum a zemědělec tak ušetří i peníze. Drony jsou také schopny zachytit nejrůznější choroby a škůdce už v samotném počátku a zemědělec tak může díky včasnému zákroku předejít rozsáhlejším škodám a vyhnout se bludnému kruhu nadměrného používání chemikálií a následně oslabené úrody, kterou je znovu nutné ošetřovat zvýšenými dávkami chemie. V neposlední řadě pak takový včasný záchyt zabraňuje dalšímu i nekontrolovatelnému šíření těchto pohrom, což přispívá k celkovému zdraví farmy i jejího okolí.

Využívání dronů v zemědělství je nové a přináší mnoho nových otázek. Je to opravdu tak ekologické, jak to vypadá? Zkušenosti zatím ukazují, že dronové zemědělství znamená velký krok směrem k zodpovědnému a trvale udržitelnému hospodaření. Zemědělci díky nim mohou maximálně zvýšit efektivitu práce, mít pod kontrolou dopady, které má na životní prostředí, a tím ho také ochraňovat.

Jednou z velkých výhod dronů je, že jsou – na rozdíl od těžké techniky běžně využívané v zemědělství – poháněny elektrinou. Pokud ta je získávána z obnovitelných zdrojů, negativní dopady na životní prostředí to opět výrazně snižuje.

Coby další pozitivum se bezesporu nabízí skutečnost, že využívání dronů není navázáno na žádnou těžkou techniku ani velkou spotřebu pohonných hmot, které jsou stále jakýmsi symbolem zemědělského hospodaření. Drony poháněné elektrinou zvládnou více různorodých činností s mnohem menším dopadem na životní prostředí – jejich provoz neprodukuje tolik oxidu uhličitého a je nesrovnatelně tišší.

Dalekosáhlé dopady

Zemědělství, které v celé své historii čelí výzvám přicházející doby, nárokům, které přináší, a pokroku, s nímž musí držet krok, má dnes ve dronech důležité a potřebné spojení. Mohou ho poměrně jednoduše doprovázet na cestě k tolik potřebné trvalé udržitelnosti, efektivitě a vůči životnímu prostředí šetrným metodám. Úkolem je splňovat původní cíle: co nejmenší negativní dopady na životní prostředí ruku v ruce s co největšími možnými výnosy v duchu trvalé udržitelnosti.

Od prvního kroku, od počátečních úspěchů, se odvíjejí další a dalekosáhlejší dopady, které ekosystému farmy a jejího bližšího i vzdálenějšího okolí prospívají. Bez využití těžké techniky se půda uvolňuje a kypří, je prodyšnější a kořenový systém se v ní lépe rozrůstá. Zdraví půdy se zlepšuje, mikroorganismům v ní se daří lépe. Od stavu světa pod

povrchem se odvíjí i zdraví všeho nad ním, biodiverzita se zvyšuje, zpřetrhané vztahy se znovu navazují, rovnováha se vrací i tam, kde dlouhou dobu chyběla, život kvete a bují.

Ekologická pohádka?

Zní to trochu jako ekologická zemědělská pohádka. Je ovšem potřeba mít na paměti, že všechno může takto fantasticky fungovat, jen když jsou drony v zemědělství využívány opravdu naprosto efektivně, s maximálním využitím jejich potenciálu. Musíme si uvědomit, že za dronem na farmě stojí nejen jeho vlastní práce, ale celý jeho životní cyklus. Využívání dronů v zemědělství obnáší pochopitelně také jejich výrobu, údržbu a konečnou likvidaci. To jsou procesy samy o sobě poměrně energeticky náročné a ve výsledku jde o produkt, který se, když doslouží, stává odpadem, což přispívá k jeho ekostopě. Ta se ale stále zdá být mnohonásobně převážena přínosy, které drony pro zemědělství představují. Samozřejmě nestačí takovou technologií pouze disponovat. Zásadní je také vědět, jak ji používat. V tomto ohledu bude muset být odvedeno ještě hodně práce, co se týče vyhodnocování všech pro a proti, ale především ve vzdělávání těch, kteří pak s drony přímo pracují, aby pochopili, jak mocný nástroj a jak výkonného pomocníka pro ně mohou představovat. ●

Drony – nová zemědělská revoluce

Drony vtrhly do zemědělství ve velkém před pouhými pěti lety. Pozoruhodné na celé věci je, že tato zemědělská revoluce se rozšířila z globálního Jihu na globální Sever, což je proti tradičnímu vzorci toho, jak se zemědělské technologie v historii rozšiřovaly po světě.

Dobrou zprávou pro jižní polokouli je, že využívání dronů přináší dlouho nevidanou rovnováhu v přístupu k zemědělským technologiím. Miliony zemědělců globálního Jihu mají najednou k dispozici vybavení s vysoce sofistikovanými možnostmi a schopnostmi, které je srovnatelné s nejdokonalejšími stroji používanými v severní části Země.

Nejvíce se drony v současné době využívají k aplikaci pesticidů a další ochrany úrody, po čemž následuje distribuce hnojiv a výsev rýže a meziplodin.

Nejvíce využívá zemědělské drony Čína, v současnosti jde odhadem o 250 000 kusů. Následují Japonsko a Jižní Korea – v poměru k ploše obhospodařované půdy – s 20 000 a 8 000 stroji. Další jsou Brazílie s 12 000 drony, Thajsko s 15 000 drony, Turecko s 6 000 drony, Spojené státy s 5 500 drony a Vietnam se 4 000 drony. Počty rostou i v dalších zemích, jako jsou Indie a Argentina.

Pro konkrétnější představu: v Číně, Japonsku, Jižní Koreji a Thajsku se drony starají zhruba o 30 % obdělávané zemědělské půdy.

ECHO

Chomutov dokončí rozšíření varovného systému

Město Chomutov završuje dlouhodobý projekt rozšiřování varovného a výstražného systému, který slouží k rychlému informování obyvatel při povodních a dalších mimořádných událostech. V roce 2026 bude realizována čtvrtá, závěrečná etapa projektu, v jejímž rámci přibude 67 nových hlásičů a 186 reproduktorů. Součástí projektu je také zajištění dlouhodobého provozu. Město má uzavřeno pětiletou servisní smlouvu, která zahrnuje pravidelné kontroly, revize, aktualizace softwaru a nepřetržitou servisní pohotovost. Projekt je spolufinancován z prostředků Operačního programu Životní prostředí.

Český Krumlov chce vyměnit veřejné osvětlení

Rada města schválila podání žádosti o dotaci z Modernizačního fondu, který je financován z výnosů z emisních povolenek, na realizaci 3. etapy modernizace veřejného osvětlení. Projekt navazuje na předchozí etapy a je zaměřen na další snižování energetické náročnosti veřejného osvětlení. Třetí etapa počítá s výměnou 157 stávajících svítidel a zároveň s doplněním nových světelných bodů v lokalitách Nové Spolí, Slupec a Nádražní Předměstí.

Nový památný strom v Chomoutově

Více než stopadesátiletá historie i pouto s místním rodem Nováků ze Sedliska. To v sobě nese dub letní v Chomoutově, který se čerstvě pyšní titulem památný strom. S obvodem kmene přes čtyři metry patří k dominantám regionu. V lednu 2026 byl vyhlášen památným stromem dub letní (*Quercus robur* L.) v Chomoutově, nazvaný Novákův dub. V Ústředním seznamu ochrany přírody je evidován pod kódem 106597. Tento majestátní jedinec se nachází v severozápadní části Chomoutova na travnaté ploše nedaleko fotbalového hřiště přibližně 200 metrů od silničního mostu přes řeku Moravu. Dub vyniká nejen svou estetickou hodnotou a vazbou na lokální historii (rodový strom rodiny Novákových ze Sedliska), ale i úctyhodnými parametry: vysoký je 31 metrů a obvod kmene je 420 centimetrů. K zajištění zdravého vývoje stromu bylo ze zákona stanoveno tzv. základní ochranné pásmo o poloměru desetinásobku průměru kmene měřeného ve výšce 130 cm nad zemí.

JAK SE RECYKLUJE V JAPONSKU?

Foto: Shutterstock / M2020

V jedné ze svých poloh je Japonsko velmi konzumní zemí. Nakupování se tu na některých místech zdá být středobodem veškerého bytí, obchody bývají otevřeny 24 hodin denně 7 dní v týdnu. Přehnané, několikanásobné balení výrobků je běžné a z ekologického nakupování dělá výzvu, se kterou není jednoduché vypořádat se se ctí. **Plast je všudypřítomný a Japonsko je považováno za světovou jedničku v jeho recyklování. Jak to tedy je?**

Míra recyklace plastů v Japonsku dosáhla v minulém roce působivých 87 %. Na první pohled by se tedy mohlo zdát, jak je v tomto ohledu ekologicky vyspělé. Ve srovnání s Evropou je ale japonské pojetí recyklace výrazně odlišné.

V Japonsku totiž do definice recyklace plastů zahrnují i jeho spalování za účelem využívání tepelné energie získávané takovým způsobem. Tím se procento uváděné recyklace významně zvyšuje a nabízí poněkud pokřivenou představu, jak se v Japonsku opravdu recykluje.

Japonci si to dobře uvědomují a vědí, že je nejvyšší čas učinit rázné kroky a nastavit nový kurz. Aby skutečně snížili negativní dopady na životní prostředí, musí se zaměřit na takovou recyklaci, jejímž výsledkem bude opětovné použití plastů coby materiálu.

Japonské společnosti proto aktivně hledají inovace, například v podobě elektrostatického třídění a dalších, u nichž není zapotřebí separačních procesů.

Zaklínadlo termické recyklace

Recyklace plastů lze rozdělit do dvou základních skupin. Do první spadá recyklace materiálů, kdy se odpadní plasty drtí a znovu používají jako surovina, do druhé pak patří chemická recyklace, kdy se plasty chemicky rozkládají a znovu používají jako ropa a plyn.

V Japonsku se za recyklaci považuje i třetí typ – termická recyklace, která zahrnuje spalování a následné využití takto získané energie. A právě termická recyklace tvoří největší část japonského recyklování plastů. Ze zmíněných 87 % plastů recyklovaných v loňském roce tak tvořila termická recyklace celých 62 %, zatímco recyklace materiálů a chemikálií dohromady pouhých 25 %.

Termická recyklace sice také přispívá k ochraně životního prostředí, a to tím, že opětovně získává teplo pro výrobu energie, ale samotný spalovací proces produkuje emise oxidu uhličitého, a tudíž se

v žádném případě nedá mluvit o uhlíkové neutralitě. A ta je pro potřeby současného životního prostředí zásadní.

HLAVNÍ VÝZVOU jsou při recyklaci plastů náklady. Recyklace, zejména pokud jde o obaly, obvykle představuje několikanásobně vyšší náklady než výroba nových obalů od základu, což nevyhnutelně ovlivňuje ceny výrobků. V Evropě, kde je koncept etické spotřeby ve smyslu environmentálně a sociálně odpovědných výrobků přijímán poměrně širokým spektrem zákazníků, jsou vyšší náklady akceptovány běžněji než v Japonsku. Snížení nákladů každopádně zůstává klíčovým faktorem pro jakékoli zásadní zvýšení míry recyklace.

Pokud se má recyklace plastů v Japonsku stát dostatečně životaschopným odvětvím, bude zapotřebí ještě značného zlepšení stávajících technologií. Evropa oproti Japonsku dosahuje v průměru 35% recyklace materiálů a chemikálií a ve srovnání s Japonskem vykazuje pokročilé úsilí v oblasti cirkulace zdrojů. Evropští výrobci usilují o recyklovatelnost plastových obalů svých výrobků a aktivně propagují recyklaci ve svých PR kampaních.

Elektrostatická separace

Recyklace plastů vyžaduje pečlivé třídění podle typu. I v rámci stejné kategorie proces komplikují rozdíly ve tvaru a tvrdosti. Právě zde vstupuje na scénu elektrostatická separace – technika zahrnující tření, která generuje statickou elektřinu. Vlastní třídění probíhá s využitím přitažlivosti mezi kladně nabitými plasty a jejich záporně nabitými protějšky.

Společnost Mitsubishi Electric tuto technologii vyvíjí od devadesátých let minulého století a v roce 2010 ji úspěšně uvedla do provozu. Následně pak založila dceřinou společnost Green Cycle Systems, která v recyklaci plastů z různých zdrojů, včetně domácích spotřebičů, dosáhla ziskovosti. „Naše technologie si poradí se smíšenými plastovými třískami, což je úkol, který se při použití jiných metod ukazuje jako obtížný,“ zaznívá ze společnosti. Jejich záměrem je technologii komercializovat a právě to by mohlo Japonsku otevřít cestu k efektivní moderní recyklaci.

Juiči Išimura, docent na katedře ekonomie Univerzity Kindai, uvádí důležitou připomínku: „Je tu naléhavá potřeba technologických inovací, které by zvýšily kvalitu recyklovaných plastů a snížily náklady, což by v konečném důsledku zvýšilo míru recyklace.“

Recyklované plasty čelí problémům, jako je omezená poptávka kvůli problémům s náklady a kvalitou. „Je důležité, aby společnosti vnímaly používání recyklovaných plastů nejen jako přínos pro životní prostředí, ale také jako ziskový podnik,“ poznamenává Juiči Išimura.

PET

Lepší situace je na poli recyklace PET lahví. V tom je Japonsko skutečným světovým fenoménem. Průměrný Japonec použije každý rok 183 plastových lahví, z nichž je celých 85 % skutečně recyklováno. Do roku 2030 by v Japonsku rádi dosáhli toho, že budou recyklovat 100 % použitých PET lahví, které budou přeměněny na nové lahve nebo syntetické textilie.

Vlastním recyklačním zařízením se Japonsko nakonec nevyhne

Další výzvu představuje pro Japonsko nedostatek skladovacích prostor a recyklační-

ho vybavení. Donedávna se proto spoléhalo na vývoz tříděného odpadu, jehož téměř tři čtvrtiny putovaly za dalším zpracováním do Číny. Čína ale možnost takového dovozu v roce 2018 zrušila a Japonsko se přeorientovalo – začalo svůj odpad vyvážet do jihovýchodní Asie, především do Malajsie, Vietnamu, Thajska a Indonésie. I tyto země už ale začínají dovoz odpadu omezovat a Thajsko uvažuje o jeho úplném zákazu. Japonsku tedy nakonec nezbyde než se k problému postavit čelem a vybudovat vlastní komplexní recyklační zařízení. ●

Recyklaci předchází precizní třídění

Foto: Shutterstock/aapsky

At už v Japonsku následná recyklace probíhá jakýmkoli způsobem, třídění, které jí předchází, je na velmi vysoké úrovni. Množství plastového odpadu je tu 37 kilogramů na osobu a rok. Plastové obaly pak představují více než polovinu objemu a téměř čtvrtinu váhy odpadu japonských domácností. Podle ministerstva životního prostředí tvoří plastové obaly 68 % z celkového množství odpadu, který v Japonsku každý rok vzniká.

Navzdory tomu nebo právě kvůli tomu se tu klade tak obrovský důraz na třídění odpadu. Přísná pravidla se stanovila už v devadesátých letech minulého století. Ta jsou důkladně popsána v poměrně objemných příručkách, které pro nezavěšené mohou být až matoucí.

ECHO

Servisní auta jezdí na elektřinu

Pražský dopravní podnik pořídil nová servisní vozidla s plně elektrickým pohonem. Nová auta nakoupil s podporou z dotačního programu Národní program Životní prostředí v rámci Národního plánu obnovy. Dopravní podnik obdržel dotaci na všechny vozy v celkové výši 1 800 000 Kč. Primárním úkolem pro tato vozidla je pomoci pracovníkům střediska garážmistrů efektivně zabezpečit technickou podporu autobusům či trolejbusům přímo v provozu. V praxi to znamená především řešení některých technických problémů na linkách, konečných zastávkách a obrátích.

Karvinská teplárna změní zdroj tepla

Nový zdroj na spalování odpadů a biomasy v Teplárně Karviná získal stavební povolení. Investor, kterým je Veolia Energie ČR, zahájil soutěž na výběr dodavatele stavby. Multipalivový kotel by měl spalovat ročně okolo 135 tisíc tun vytríděného a upraveného komunálního odpadu a také okolo 20 tisíc tun biomasy. Vyrobené teplo bude dodávat do Karviné a Havířova, v zimní sezóně jej doplní kotle na zemní plyn. Významnou část nákladů pokryje dotace z Modernizačního fondu. Projekt přinese snížení spotřeby primární energie z neobnovitelných zdrojů o 46 procent a snížení emisí CO₂ o 42 procent.

V Děčíně zabezpečili cestu palisádou

V děčínském lesoparku Kvádrberk dokončili rekonstrukci dřevěné palisády podél cesty směrem ke stělnici. Ta už byla v havarijním stavu, nová palisáda zvyšuje bezpečnost cesty i stabilitu svahu nad stezkou. Během prací bylo třeba demontovat stávající konstrukci, kterou nahradila nová z pevnějších materiálů, upravit svah, instalovat nové pažení a obnovit zábradlí. Nově má lépe čelit povětrnostním vlivům a dlouhodobě zajistit stabilitu svahu. Lesopark se nachází chráněné krajinné oblasti Labské pískovce. Realizace projektu vyšla na více než 1,9 milionu korun, z toho více než 1 milion pokryla dotace z Operačního programu Životní prostředí.

Byli jsme

For pasiv 2026

Veletrh FOR PASIV 2026 představil na jednom místě nejnovější trendy v oblasti nízkoenergetického bydlení a pasivních a nulových domů a nabídl návštěvníkům kompletní přehled o technologiích, materiálech i možnostech státních dotací. Na místě byli i odborníci ze Státního fondu životního prostředí ČR, kteří na našem stánku odpovídali na mnohé otázky příchozích, zejména co se týká úsporného bydlení a dotací na energetická opatření. Naši experti měli také dvě přednášky, které se týkaly – jak jinak – investic do úsporných budov.

Veletrh pracovních příležitostí České zemědělské univerzity

Na veletrhu pracovních příležitostí, který – jak název vypovídá – nabízí možnosti pracovního uplatnění, byl všem zájemcům k dispozici stánek Státního fondu životního prostředí ČR. Na něm jste se od našich odborníků mohli dozvědět, co obnáší práce ve Státním fondu životního prostředí ČR, probrali jsme možnosti a podmínky práce a pohovořili jsme mimo jiné o benefitech práce ve státním sektoru. Průběžně hledáme zaměstnance v různých oborech, a to jak na juniorních pozicích, tak na manažerských postech.

Děkujeme za podněty

V únoru jsme vás požádali o vyplnění dotazníku o našem časopise Priorita. Odpovědí se sešlo téměř tři sta a všem moc děkujeme za zpětnou vazbu. Potěšilo nás, že obsah hodnotíte vesměs velmi pozitivně, a bereme si k srdci vaše připomínky. Budeme se snažit zařadit více „poradenských“ informací, o které jste si psali. Informace by se měly také týkat některých pochybení, která se v žádostech objevují. Připravujeme také designové obcerstvení Priority. Zkrátka se máte na co těšit. Ještě jednou děkujeme našim čtenářkám a čtenářům a těšíme se na další setkávání na stránkách Priority.

www.priorita.cz

Pozvánky

VELETRH

STAVOTECH – Vše pro stavbu Olomouc

19.–21. března 2026 / Výstaviště Flora Olomouc

STAVOTECH Olomouc je tradiční stavební a technický veletrh zaměřený na stavebnictví, stavební materiály, úspory energií a vybavení domácností. Koná se pravidelně na Výstavišti Flora Olomouc a je určen jak pro odborníky, tak pro širokou veřejnost hledající inspiraci či řešení pro stavbu a rekonstrukci. Na místě si návštěvníci mohou zajít i na přednášku Investice do úsporného bydlení se vyplatí, kterou pro vás připravil Státní fond životního prostředí ČR. Vyslechnout si ji můžete 19. března od 15:00 hodin.

Stavební veletrh Brno

25.–28. března 2026 / Výstaviště Brno

Stavební veletrh Brno 2026 bude důležitým setkáním celého stavebního a technologického řetězce. Na brněnském výstavišti se uskuteční největší a tematicky nejucelenější veletržní celek posledních let, který propojí těžbu, stavební technologie, architekturu, bydlení, interiéry i nábytek. V jednom termínu a na jednom místě se potkají odborníci napříč obory – od projektantů, architektů a developerů přes investory až po realizační firmy a výrobce technologií a materiálů. Nebudou chybět ani odborníci Státního fondu životního prostředí ČR, kteří vám na veletržním stánku rádi poradí, jak efektivně renovovat bydlení a jaké možnosti podpory se v tomto směru chystají. Poradenský stánek SFŽP ČR najdete v Pavilonu V.

KONFERENCE

Šetrné budovy 2026

18. března 2026 / Stages Hotel Prague a Tribute Portfolio Hotel

Jubilejní 10. ročník konference Šetrné budovy 2026 s podtitulem Klimaticky odolné stavby pro udržitelnou budoucnost představí možnosti, které přinášejí odolné a udržitelné stavby nejen jako cestu k lepší budoucnosti, ale také jako příležitost pro inovace a rozvoj v podnikání. Cílem konference je inspirovat odbornou veřejnost a představit konkrétní příklady řešení, která už dnes formují budoucnost stavebnictví. Akce se koná pod záštitou Ministerstva životního prostředí.

ENVIRO 2026

15.–17. dubna / Hotel Trigán, Štrbské Pleso, Slovensko

Konference ENVIRO se koná od roku 2016 a představuje česko-slovenské mezioborové setkání odborníků věnujících se ochraně životního prostředí. Hlavním cílem konference je výměna praktických i legislativních zkušeností obou zemí.

Energetické úspory pro města a obce 2026

17. dubna 2026 / Hotel Avanti Brno

Letošního setkání u kulatého stolu se zaměří na budování nových obnovitelných zdrojů energie, vývoj komunitní energetiky a sdílení elektřiny mezi městy, obcemi a firmami. Diskutovat se bude také o možnostech využití úložišť energie, snižování energetické náročnosti veřejných budov prostřednictvím EPC projektů a zajištění bezpečnosti a dlouhodobé udržitelnosti fotovoltaických elektráren včetně požárů a kybernetické bezpečnosti. Ke kulatému stolu zasednou zástupci měst, obcí, krajů, Ministerstva životního prostředí, Státního fondu životního prostředí ČR, energetických firem a dalších odborných institucí.

Spolufinancováno
Evropskou unií

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

Spolufinancováno Evropskou unií
Systém pro obchodování s emisemi
Modernizační fond

Priorita | měsíčník Státního fondu životního prostředí ČR | vydává Státní fond životního prostředí ČR, rezortní organizace Ministerstva životního prostředí | ročník 19 | číslo 3 | březen 2026 | časopis je distribuován bezplatně, pouze na území ČR | **adresa redakce:** Olbrachtova 2006/9, 140 00 Praha 4 | **kontakt na redakci:** priorita@sfpz.gov.cz | **objednávky:** priorita.gov.cz, sfzp.gov.cz | **redakce:** šéfredaktor: Jan Rödling; redaktorka: Barbora Scheinherrová; grafická úprava: Eva Štanglová | **fotografie na titulní straně:** archiv SFŽP ČR | **fotografie:** archiv SFŽP ČR, není-li uvedeno jinak | **číslo registrace:** MK ČR E 18178 | Tento časopis je tištěn dle ekologických standardů. | Texty z časopisu Priorita je možné přetiskovat za předpokladu uvedení autora a zdroje.

Prosíme o správné vytřídění recyklovatelného obalu i časopisu.